

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**DEJAVNIKI, KI PRI STARŠIH VPLIVAJO NA IZBIRO OTROŠKEGA
VRTCA**

Ljubljana, junij 2011

KATJA KORITNIK

IZJAVA

Študentka KATJA KORITNIK izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom dr. IČE ROJŠEK, in da v skladu s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 07.06.2011

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 TEMELJNE RAZSEŽNOSTI PREDNAKUPNE STOPNJE Z ZORNEGA KOTA PREUČEVANE STORITVE	2
1.1 Zaznavanje potrebe in iskanje mogočih rešitev	2
1.2 Možnost presoje storitve pred nakupom in zaznano tveganje.....	3
1.2.1 Vrste zaznanega tveganja	4
1.2.2 Opredelitve preučevane storitve z vidika možnosti presoje pred nakupom.....	6
1.2.3 Kako lahko ponudnik zmanjša zaznano tveganje pri porabniku.....	8
2 DOSEDANJA SPOZNAVANJA O DEJAVNIKI, KI PRI STARŠIH VPLIVAJO NA IZBIRO OTROŠKEGA VRTCA	10
2.1 Vključenost otrok v vrtce v Sloveniji in drugod po svetu.....	10
2.2 Dejavniki, ki vplivajo na izbiro vrtca.....	12
3 KVALITATIVNA RAZISKAVA O POMENU RAZLIČNIH DEJAVNIKOV PRI IZBIRI VRTCA	16
3.1 Namen in cilji	16
3.2 Metodologija	16
3.3 Ugotovitve raziskave.....	18
3.4 Predlogi za vrtce.....	21
SKLEP	23
LITERATURA IN VIRI	25
PRILOGE	

KAZALO SLIK

Slika 1: Znak za dobro igračo.....	7
Slika 2: Znak CE, ki ga vsebujejo varne igrače.....	8
Slika 3: Delež otrok v Sloveniji, nekaterih evropskih državah, ZDA in Avstraliji, vključenih v vrtec (v %), pri 3 in 5 letih v letu 2000/2001.....	11
Slika 4: Število otrok v Sloveniji, vključenih v javni vrtec, po posameznih letih starosti v letu 2009.....	11

UVOD

Pri izbiri teme diplomskega dela sem si za cilj zadala združitev dveh smeri, ki me še posebej zanimata, in sicer sta to trženje ter predšolska vzgoja otroka. Pri tem sem želela izpostaviti vedno večjo prezaposlenost in preobremenjenost staršev s službami in njihovo potrebo po varstvu otrok tudi v poznejših urah, ki bi jo lahko reševal večerni vrtec. Glede na to, da predstavitev storitve večernega vrtca zajema več vsebinsko pomembnih razsežnosti, sem imela sprva kar nekaj težav pri izbiri problema, ki bi ga podrobneje preučila. Na koncu sem se odločila, da se bom nekoliko bolj poglobila v to, kar starši dejansko pričakujejo od vrtca in kar vpliva na ta pričakovanja. Ta tema se mi zdi še posebej zanimiva, saj gre dejansko za odločitev, pred katero se v današnji, moderni družbi znajdejo skoraj vsi starši. Poleg tega pa gre za izjemno zanimivo storitev, saj zahteva močno vpletenost porabnikov v proces, predvsem na čustvenem nivoju. Ker pa ta storitev vključuje otroke in njihovo vzgojo, je pri izbiri potrebna še toliko večja pazljivost.

Namen diplomskega dela je seznaniti se z željami, zahtevami in pričakovanji staršev glede vrtca, kar bi mi pomagalo pri ustanavljanju večernega vrtca. Cilj mojega diplomskega dela je določiti tiste dejavnike, ki so staršem pomembni pri izbiri vrtca, jih podrobneje preučiti in ovrednotiti ter na podlagi tega izluščiti tiste, ki so zares odločujoči. Opisala bom glavne vrste informacij, ki so staršem na voljo pred odločitvijo in jim pomagajo pri presoji. Poleg tega bom izpostavila tudi tveganje, s katerim se zaradi težavne presoje same storitve vrtca soočajo starši, ter skušala najti rešitve, s katerimi bi ponudniki to tveganje lahko zmanjšali.

Svoje diplomsko delo bom razdelila v tri dele. V prvem bom najprej opisala glavne razsežnosti prednakupne stopnje. Pri tem se bom nekoliko bolj poglobila v samo zaznavanje potrebe po vrtcu s strani staršev in iskanje primerne rešitve zanj. Nadalje se bom osredotočila na vse možne dejavnike, ki jih lahko presodijo pred odločitvijo za nakup storitve, ter jih obširneje opisala. Nazadnje pa se bom dotaknila še tveganja, do katerega pride pri vsaki storitvi, še posebej pa pride do izraza v primeru vrtca. Pri tem bom skušala najti čim več rešitev, ki bi vrtcu kot ponudniku lahko pomagale zmanjšati tveganje v očeh staršev.

V drugem delu bom povzela in opisala nekaj dosedanjih spoznanj o različnih dejavnikih, ki vplivajo na izbiro vrtca. Opirala se bom na že napisane članke, študije in publikacije ter na podlagi teh skušala oceniti, kakšno je stanje.

V zadnjem delu se bom lotila še kvalitativne raziskave z metodo poglobljenega intervjuja. Za intervjuvance si bom izbrala starše, ki prihajajo iz različnih socialnih okolij, da bom tako dobila širši vpogled. Kljub temu se bom nekoliko bolj osredotočila na starše, ki opravljajo zahtevnejše poklice oziroma tiste z zapletenejšim delovnikom. Tu bi izpostavila zdravnike, profesorje, podjetnike, torej tiste, ki bi bili potencialni porabniki večernega vrtca.

1 TEMELJNE RAZSEŽNOSTI PREDNAKUPNE STOPNJE Z ZORNEGA KOTA PREUČEVANE STORITVE

Storitev se že v sami osnovi razlikuje od izdelkov. Potočnik (2004, str. 30–34) pri tem izpostavlja osem značilnosti storitev. Prva je neopredmetenost, kar pomeni, da storitev ni nekaj oprijemljivega, ampak ponavadi predstavlja neko dejanje. Prav zaradi tega je storitev zelo težko nadzirati in ocenjevati njeno kakovost, zaradi česar za porabnika predstavlja tudi večje tveganje. V večini primerov sta porabnik in izvajalec storitve neločljiva, kar nakazuje na veliko interakcije med njima in posledično velik pomen na čustveni in osebni komponenti. Naslednja lastnost je minljivost, ki predstavlja probleme predvsem pri nihajočem povpraševanju. Spremenljivost je prav tako značilnost storitev, saj je sama izvedba odvisna od okoliščin in nikoli ne more biti enaka. Ponudnik storitve ima tudi možnost prilagajanja posebnim zahtevam strank, saj ne gre za standardizacijo kot pri izdelkih. Zadnja značilnost pa so osebni stiki med porabnikom in izvajalcem storitve. Prav zaradi teh značilnosti je storitev težko presoditi pred samo vključitvijo porabnika v proces oziroma pred nakupom, kar ji daje negotovost, hkrati pa tudi posebnost.

Vrtec predstavlja še toliko bolj kočljivo storitev, saj gre v tem primeru za izjemno močno vpletenost porabnika v proces (vzgoja in izobraževanje), ki ga spremlja tudi močna čustvena komponenta (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 36). Poleg tega sta pri tem vpletena celo dva: starši kot kupec storitve ter otrok kot dejanski porabnik. To pa pomeni, da starši storitve ne morejo povsem objektivno ovrednotiti, ampak se večinoma lahko zanašajo le na besede otroka in njegovo doživljanje vrtca.

Vrtec je torej zelo posebna storitev, predvsem pa zelo tvegana s strani staršev. Glede na to, da starši želijo najboljše za svojega otroka, je bistvenega pomena, da vrtec nudi otrokom kakovostno vzgojno okolje, predvsem pa varno okolje. Tu pa nastopi problem, in sicer kako presoditi, ali v vrtcu vlada kakovostno okolje. Presoja o kakovosti storitve je vsekakor težka, ker starši pred samo vključitvijo otroka v proces ne morejo vedeti, kakšno je dejansko stanje v vrtcu. Predvsem negotovost glede kakovosti in varnosti pa predstavlja storitev kot izjemno tvegano (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 18), zaradi česar je pomembno, da se vrtec kot vzgojno-izobraževalna institucija zaveda tega in poskuša staršem čim bolj približati sam proces, jim nuditi možnost vpogleda v svoje delovanje in jih nasploh čim bolj informirati.

1.1 Zaznavanje potrebe in iskanje mogočih rešitev

V današnjih časih, ko vladata vse hitrejši tempo življenja in že kar kronično pomanjkanje časa, ima le malo staršev možnost, da bi skozi celoten dan sami skrbeli za svoje otroke. V večini primerov sta oba starša zaposlena in posledično odsotna tekom dneva.¹ Glede na povprečen

¹ Po statističnih podatkih za Slovenijo v oktobru 2010 je izmed 938.208 aktivnih prebivalcev 835.525 ljudi zaposlenih. Stopnja brezposelnosti znaša 10,9 % (Aktivno prebivalstvo, Slovenija, oktober, 2010).

delovnik v Sloveniji potrebujejo starši varstvo za približno osem ur.² Seveda pa je vedno več staršev, katerih delavniki so veliko daljši, zaradi česar hodijo domov v poznih večernih urah in nemalo od njih jih delo prinese tudi domov. Vse to pa pomeni, da imajo za vzgojo in skrb za otroke na žalost zelo malo časa. Poleg tega ne gre zanemariti, da otroci potrebujejo tudi družbo sovrstnikov, ki je mogoče doma niso deležni (Marjanovič Umek & Zupančič, 2004, str. 363). Zaradi omenjenih razlogov mnogi starši pridejo do spoznanja, da potrebujejo ustanovo, ki bo poskrbela za njihove otroke v času njihove odsotnosti. In najočitnejša rešitev, ki se jim ponuja, je vsekakor vrtec. Seveda imajo na razpolago še druge rešitve, kot so varuške, stari starši, varstvo sosedov idr., vendar se mnogi odločijo prav za vrtec.

Pri odločanju o otroku ne gre za lahko odločitev, ki bi jo lahko sprejeli mimogrede, ampak zahteva daljši in tehtnejši premislek. Vključitev otroka v vrtec predstavlja zanj prvi stik s širšo okolico ter njegovo vpeljevanje v družbo, zato je bistvenega pomena za nadaljnjo socializacijo. Prav zaradi tega so starši postavljeni pred dilemo, kateri vrtec bi najbolje zadovoljil njihove potrebe. Pri tem gre upoštevati skladnost z domačo vzgojo, saj v primeru kontradiktornosti lahko pride do zmedenosti otroka (Batistič Zorec, 2003, str. 348). Predvsem pa je treba najti vrtec, ki bi nudil otroku najkakovostnejšo vzgojo, saj je pomen prvih let izredno velik za otrokovo učenje ter miselni in socialni razvoj (Batistič Zorec, 2003, str. 156).

Starši torej uvidijo, da otrok zaradi njihove odsotnosti potrebuje varstvo, oziroma začetijo, da potrebuje družbo vrstnikov, kar jih privede do ustrezne rešitve, ki je v večini primerov vrtec. Ponuja se jim širok spekter vrtcev, saj se v skladu z zakonodajo o vrtcih (Ur. l. RS, št. 36/2010) lahko odločijo za katerikoli vrtec. Kot prvo se odločajo med javnim in zasebnim vrtcem. Najpogostejša izbira je javni vrtec,³ toda če ta staršem ne ustreza oziroma se ne strinjajo z njegovim programom, imajo na voljo še veliko drugih, zasebnih vrtcev. Ti pa imajo najrazličnejše programe in so lahko veliko bolj prilagajajo posebnim potrebam in željam staršev. Tu bi izpostavila vrtce, kjer prakticirajo montessori pedagogiko,⁴ waldorfski vrtec,⁵ vrtce v sklopu Cerkve ipd. Poleg tega lahko na podlagi lastnih potreb izbirajo med celodnevni vrtcem, ki poteka 6–9 ur, med poldnevni vrtcem, ki traja 4–6 ur, ter med krajšimi programi, ki potekajo 240–600 ur letno (Zakon o vrtcih, Ur. l. RS, št. 36/2010).

1.2 Možnost presoje storitve pred nakupom in zaznano tveganje

Vrtec, kot sem že omenila, je storitvena dejavnost, ki jo je zaradi neopredmetenosti zelo težko nadzirati in presojati njeno kakovost (Potočnik, 2004, str. 30). Pred samo vključitvijo v proces je torej težko presoditi njene značilnosti, zato je tu pomen izkustva še toliko večji. To pa pomeni, da storitev porabnik lahko oceni šele, ko je vključen v proces.

² V letu 2008 je povprečen delovni teden znašal 40,5 ure (Mednarodni praznik dela, 2008).

³ Podatki o obisku javnega in zasebnega vrtca v Sloveniji so navedeni v 2. poglavju.

⁴ Montessori pedagogika je smer, ki jo je razvila Maria Montessori, italijanska filozofinja, učiteljica in zdravnica. Metoda temelji na spodbujanju samostojnega dela otrok ter uporabi čutnih pripomočkov, s katerimi pridobiva izkušnje s pomočjo vseh petih čutov (Maria Montessori, 2010).

⁵ Waldorfski vrtec se poslužuje pedagogike Rudolfa Steinerja, ki izhaja iz antropozofije, ki označuje otroka kot fizično, duševno in duhovno bitje (Predstavitev, 2010).

Zaradi nezmožnosti presoje storitve pred nakupom se porabniki posledično obremenjujejo s tveganjem nezadovoljstva nad nakupom. Medtem ko zamenjava proizvodov ne predstavlja posebnega problema porabnikom, pri storitvah to ne gre tako z lahkoto. Nekatere storitve sicer nudijo možnost ponovitve ob nezadovoljivi izvedbi, vendar v veliko primerih, kot so tudi vrtci, to ni izvedljivo (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 42).

Lovelock in Wirtz (2007, str. 42) pri presoji storitve navajata tri vrste značilnosti, na katere se lahko porabnik pri odločanju opre. Prve so iskane značilnosti: to so tiste, ki jih lahko porabnik presodi že pred samim nakupom. Tu gre za oprijemljive dokaze, ki so večinoma prisotni pri proizvodih, najdemo pa jih tudi pri nekaterih storitvah (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 42). Druge so izkustvene značilnosti. Teh ni možno presoditi pred samim nakupom, ampak se o njih lahko presoja šele po izkustvu. V to skupino spadajo nekateri proizvodi in večina storitev (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 42). Tretja skupina pa so značilnosti, za katere lahko porabnik le zaupa, da obstajajo, in jih tudi po samem izkustvu težko oceni (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 43).

1.2.1 Vrste zaznanega tveganja

Pri storitvah pade na porabnika veliko večje tveganje kot pri proizvodih. Vseeno je, koliko informacij si pridobi pred nakupom, koliko različnih možnosti pretehta ter koliko časa si vzame za odločanje, nič od tega mu namreč ne more jamčiti, da bo pričakovano tudi dobil (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 43). Bistvo pri storitvi predstavlja samo izkustvo in šele na podlagi tega lahko porabnik sklepa o kakovosti dobljene storitve. Vrtec staršem predstavlja še kočljivejšo storitev, kajti vključuje njihove otroke, pri čemer izrazito posega v njihovo intimnost. Vzgojiteljica predstavlja izjemno pomembno vlogo v otrokovem življenju, saj otrok v vrtcu preživi lahko tudi do devet ur dnevno (Zakon o vrtcih, Ur. l. RS, št. 36/2010). Poleg staršev in ostalih družinskih članov je vzgojiteljica tista oseba, ki otroku predstavlja velik zgled in preživi z njim pravzaprav več časa kot katerikoli drug član družine. Nikakor torej ni zanemarljivo, kakšna oseba je, tako v smislu njenega značaja, osebnosti in pristopa do dela kot tudi odnosa do soljudi (Batistič Zorec, 2003, str. 260).

Pri tveganju, ki ga starši pri izbiri vrtca zaznajo, gre za tveganje v zvezi z izidom, finančno, fizično, psihološko in družbeno tveganje, tveganje časovne narave ter tveganje neželenega učinka na kateregakoli izmed petih čutov (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44).

a) Tveganje glede izida

Nepoznavanje izida je najočitnejše tveganje, s katerim se soočajo starši. To pomeni, da pred vpisom otroka v vrtec ne vedo, ali bo rezultat zadovoljiv, torej ali bo njihov otrok resnično deležen dobre vzgoje v prijetni klimi (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Ne vedo, ali bo vrtec res poskrbel za otrokov normalen razvoj in mu nudil vse potrebne stvari. Gre za tveganje, ali bo otrok deležen najboljše vzgoje in mu bo vrtec nudil najboljše pogoje za razvoj na vseh ravneh. Pri tem ima ključno vlogo vzgojiteljica, od katere se pričakuje, da bo omogočala vsem otrokom

enake pogoje in da bo poskrbela za vključevanje vseh v dnevne aktivnosti v vrtcu.

b) Fizično tveganje

Kot fizično tveganje bi izpostavila možnost fizičnih poškodb ter slabega počutja med procesom storitve (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Tu gre za postavitve samega prostora v vrtcu in njegovi okolici. Kljub temu, da je vse določeno z zakonom in mora biti prostor v celoti zaščiten, lahko pride do kršitve. Če se vrtec ne drži določenih preventivnih ukrepov glede opreme in igral ter igrač, lahko pride do poškodb (Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, Ur. l. RS št. 73/2000, 75/2005, 33/2008, 126/2008, 47/2010). Tu bi omenila še šolsko prehrano, ki morda otroku ne bo ustrezala oziroma se bo zaradi nje počutil slabo. Prav tako je potrebno upoštevati, da je lahko v skupini v vrtcu do 22 otrok (Zakon o vrtcih, Ur. l. RS, št. 36/2010), ki so aktivni, zaradi česar prav tako lahko pride do poškodbe, saj vzgojiteljica ne more ves čas spremljati vseh otrok. Poleg tega ne gre zanemariti možnosti otroških nalezljivih bolezni, ki so v vrtcu zelo pogoste, saj so otroci ves čas v medsebojnem stiku in se zato lahko hitro širijo. Zavod za zdravstveno varstvo je uvedel program Zdravje v vrtcu, ki pomaga s priporočili staršem in osebju vrtca na področju zdravja (Zdravje v vrtcu, 2010).

c) Psihološko tveganje

Pri psihološkem tveganju gre predvsem za osebne strahove in čustva (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Otrok se ob vstopu v vrtec sooča z izrazito spremembo, ki predstavlja zanj velik šok, saj se mora prvič ločiti od družine za dalj časa in se znajde med popolnoma neznanimi ljudmi (Marjanovič Umek & Zupančič, 2004, str. 471–472). Seveda gre za popolnoma normalen odziv vsakega majhnega otroka, vendar do določene mere. Otrok naj bi se sčasoma privadil na vrtec in posledično mu jutranja ločitev od staršev ne bi smela več predstavljati problemov. Lahko pa se zgodi, da se otrok niti po daljšem obdobju še ne privadi, kar nakazuje na možen nepravilen odnos med vzgojiteljico in otrokom ali med sovrstniki ter otrokom (Marjanovič Umek, Zupančič, 2004, str. 471–472). To se odraža v otrokovem nelagodnem počutju, zaradi česar mu obiskovanje vrtca predstavlja muko in mu povzroča probleme. Pomemben dejavnik je vzgojiteljica. Mogoče otroku ni všeč ali mu ne ustreza njen karakter oziroma je preveč pasivna. Tveganje psihološke narave pa je lahko tudi izživljanje katerega izmed otrok nad drugimi oziroma neprimerno kaznovanje vzgojiteljice. Ta se lahko poslužuje zasmehovanja, poniževanja, zmerjanja, kar vpliva na otroka. Batistič Zorec (2003, str. 294) omenja pomen vsakodnevnega doživljanja vrtca kot izredno pomemben element otrokovega razvoja.

č) Družbeno tveganje

Pri družbenem tveganju gre za upoštevanje mnenja okolice in njihove reakcije na sprejeto odločitev (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Če so starši občutljivi na govornice drugih in njihova mnenja, bodo morda bolje premislili, kam bodo vpisali otroka. Pri tem otroka mogoče prav zaradi skrbi o govoricah ne želijo vpisati v kakšen poseben program (pa naj bo to za nadarjene ali otroke z določenimi motnjami). Bojijo se, da ga bi okolica zaradi tega izločila; ali pa ga na

primer ne želijo vpisati v Angelin vrtec,⁶ ker naj bi bil ta bolj versko usmerjen.

d) Tveganje neželenega učinka na kateregakoli izmed petih čutov

Pomembno pri zaznavi storitve je naše dožemanje okolice preko vseh petih čutil, torej preko vida, vonja, sluha, okusa ter tipa. Pri tej točki bi kot prvo izpostavila vizualno podobo samih prostorov vrtca in njihovo osvetlitev. V primeru, da se vrtec nahaja v bližini hrupnih cest oziroma tovarn, to povzroča razdraženost otrok zaradi stalne podvrženosti hrupu. Neprijeten vonj lahko prav tako povzroča neprijetno počutje. Tu gre lahko za neupoštevanje higiene, bližino smetišč, tovarn ipd. Ključnega pomena je tudi okusna prehrana, pri čemer naj bo ta sveža in dobro pripravljena. Peti čut je otip, pri čemer bi izpostavila udobnost stolov in ležišč v vrtcu (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44).

e) Finančno tveganje

Finančno tveganje predstavlja denarno izgubo in vse nepredvidene stroške (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Na primeru vrtca mogoče to tveganje ni ravno veliko, saj je cena storitve znana že od vsega začetka, v njo pa so vključeni stroški vzgoje, varstva in prehrane (Zakon o vrtcih, Ur. l. RS št. 36/2010). Vseeno pa bi omenila stroške raznih ekskurzij in izletov, ogledov predstav ipd., ki jih starši morda na začetku niso upoštevali.

f) Tveganje časovne narave

Izgubljanje časa zaradi storitve in posledice, do katerih pride zaradi zamud, prav tako predstavljajo tveganje za porabnika (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Pri tem tveganju bi izpostavila čas, ki ga starši namenijo vožnji otroka v vrtec in nazaj domov, ter čas, ko čakajo, da ga vzgojiteljica pripravi na odhod.

1.2.2 Opredelitve preučevane storitve z vidika možnosti presoje pred nakupom

Kot omenjeno, Lovelock in Wirtz (2007, str. 44) pri presoji storitve navajata iskane značilnosti, ki jih lahko porabnik presodi že pred nakupom, izkustvene značilnosti, o katerih se lahko porabnik prepriča tekom izvedbe storitve, ter značilnosti, za katere porabnik lahko le zaupa, da obstajajo.

Vrtec predstavlja dejavnost, kjer prevladujejo izkustvene značilnosti (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44), ki pa jih porabnik lahko oceni šele po sami vključitvi. Glede na to, da se v diplomskem delu osredotočam na dejavnike, ki so staršem na voljo že pred samim nakupom, bom skušala izpostaviti značilnosti, na katere se pri tem lahko oprejo. Starši imajo namreč na voljo nekaj opornih točk, na podlagi katerih lahko sklepajo o storitvi oziroma jo skušajo objektivno oceniti.

a) Cena

Večinoma mnogi najprej pogledamo ceno in na podlagi te sklepamo o sprejemljivosti storitve,

⁶ Angelin vrtec je zasebni katoliški vrtec, ki ga je ustanovila slovenska provinca uršulink in se ravna po montessori pedagogiki (Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo, 2010).

pri tem določeno stvar oziroma storitev izločimo ali pa pustimo za nadaljnjo presojo (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 42). Cena ima odločilnejši pomen predvsem pri ne tako premožnih starših, ki jim finančno stanje ne omogoča velike izbire in se odločajo med tistimi vrtci, ki so cenovno ugodnejši. Vsekakor pa ne gre zanemariti, da ni nujno, da cena odraža tudi kakovost storitve. Tako se lahko starši pri sklepanju, da gre zaradi višje cene za kakovostnejšo storitev, ki jim poleg osnovne dejavnosti nudi še dodatne, tudi motijo. Kotler (2004, str. 473) navaja različne cenovne strategije, ki jih ima podjetje na voljo. Pri tem pa vse ne odražajo tudi kakovosti.

b) Lokacija

Starši lahko lokacijo presojajo prek dveh dejavnikov. To sta kraj vrtca in postavitve vrtca v kraju (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 42). Pri prvem gre za vidik priročnosti. Morda se vrtec nahaja bodisi v njihovem kraju, blizu doma, bodisi v bližini njihove službe ali pa na poti med domom in službo. To je za starše pomemben dejavnik, saj jim predstavlja prihranek časa in ne vključuje še dodatne vožnje, kar posledično pomeni, da tudi ni dodatnih stroškov zaradi prevozov. Glede na pomanjkanje časa večine staršev jim je s tem pot verjetno ključno olajšana. Kraj vrtca je torej pomemben faktor, vendar če starši vidijo veliko boljše storitev v nekem drugem kraju in vrednost te storitve odtehta čas, namenjen prevažanju otrok, in stroške, povezane s tem, se seveda odločijo zanj. Kot pomemben dejavnik bi izpostavila tudi samo postavitve vrtca in njegovo okolico. Pri tem bi najprej opozorila na to, ali se vrtec nahaja tik poleg glavnih cest, zaradi katerih so otroci izpostavljeni hrupu in večji nevarnosti, ali je od njih oddaljen. V okolico spadajo tudi možna igrala (gugalnice, tobogani, peskovniki) ter igrišče. Pomemben dejavnik je tudi možnost vsakodnevnega sprehoda v naravo, pa naj bo to park ali bližnji travnik, saj gre pri tem za stik z naravo in svež zrak. Po mojih izkušnjah z delom v vrtcu otrokom veliko pomenijo sprehodi in so nad njimi navdušeni.

c) Notranji prostori vrtca

Pri tem bi izpostavila dva vidika. Kot prvo samo urejenost prostora, svetlobo, čistost, rastline ter igrače, ki so otrokom na voljo. Igrače predstavljajo pomemben element otrokovega razvoja, saj se ta uči skozi igro. Prav zaradi tega se je potrebno zavedati pomembnosti kvalitete igrače, ki jo nudimo otroku. Starši se lahko o njihovi kakovosti prepričajo tako, da poiščejo znake za „varno igračo“ (znak CE, ki ga poda Evropska komisija) ter znak za „Dobro igračo“, ki ga poda komisija za oceno igrač in je v pristojnosti Ministrstva za šolstvo in šport.

Slika 1: Znak za dobro igračo

Vir: Ministrstvo za šolstvo in šport, Znak dobra igrača, 2010.

Slika 2: Znak CE, ki ga vsebujejo varne igrače

Vir: Evropska komisija. Okolje, varstvo potrošnikov in zdravje, 2010.

Velikost vrtca naj ne bi predstavljala problema, saj zakon o vrtcih jasno navaja zakonsko določeno velikost (Zakon o vrtcih, Ur. l. RS št. 36/2010). Druga stvar, ki je morda še pomembnejša, pa so izdelki otrok, ki so razstavljeni oziroma obešeni po stenah. Po mojem mnenju ti veliko povedo o delu vzgojiteljev in njihovem spodbujanju otrok k aktivnostim. Če imajo starši možnost večkratnega obiska bodo tudi videli ali se izdelki menjujejo ali ne.

Starši si na podlagi pridobljenih informacij o storitvi v prednakupni fazi ustvarijo neko realno sliko, kako naj bi storitev izgledala. Potočnik (2004, str. 92) kakovost storitve opredeljuje kot razliko, ki jo kupec zazna med pričakovano in prejeto storitvijo. Za ponudnika je torej pomembno, da v tej fazi skuša čim bolj približati storitev porabniku in mu jo čim bolje predstaviti, da si lahko ta ustvari pravilno sliko storitve. S tem, da porabnik točno ve, kaj lahko pričakuje od storitve, se zmanjša možnost kasnejšega nezadovoljstva.

1.2.3 Kako lahko ponudnik zmanjša zaznano tveganje pri porabniku

Vrtec kot vzgojno-izobraževalna ustanova lahko tveganje, ki ga starši vidijo pri storitvi, zmanjša na različne načine. Lovelock in Wirtz (2007, str. 44) v tej zvezi navajata nudenje čim večjega števila informacij, jamstva in garancije, obisk storitvenega podjetja ter svetovanje strokovno usposobljenih zaposlenih. Omenjata tudi strategije, s katerimi ponudnik zmanjšuje tveganje pri porabniku. Pri tem navajata nudenje garancij za storitev, povračilo denarja, možnost dobrega vpogleda v storitev preko brošur in interneta, obisk podjetja pred nakupom, uvedbo varnostnih procedur, urjenje zaposlenih v delu s strankami ter nudenje brezplačnih informacij.

Po pregledu možnosti, ki jih omenjata Lovelock in Wirtz, menim, da bi v primeru storitve vrtca prišle v poštev naslednje strategije, s pomočjo katerih bi zmanjšali zaznavanje tveganja porabnikov.

a) Informacije

Kot prvo naj vrtec staršem nudi kar največ informacij o svojem delovanju, programu ter aktivnostih, ki tam potekajo. Tu gre za brošure, zbornike, publikacije, certifikate, možna priznanja ter pogovore z osebjem (vzgojitelji in ravnateljem vrtca). Ti podatki dajo osnoven vpogled v program vrtca, ki vključuje velikost skupine, število otrok na odraslega, kar Batistič Zorec omenja kot kazalec kakovosti vrtca (Batistič Zorec, 2003, str. 288). Z večjo ozaveščenostjo in informiranostjo bodo starše prej prepričali, da jim je varno zaupati otroka.

Vodstvo vrtca naj ponudi intenzivnejše spoznavanje staršev in vzgojiteljev, s čimer bodo starši imeli možnost oceniti vzgojitelja na podlagi njegove osebnosti, prav tako pa jim bo ta sam lahko predstavil svoj način dela.

Glede na to, da v današnjih časih skoraj vse poteka prek interneta, bi tu izpostavila še spletno stran vrtca. Thelwall (Thelwall, 2000, str. 152) pri izdelavi kvalitetne spletne strani opozarja na pomembnost dizajna strani, ki naj pritegne starše, hkrati pa naj bo pregledna in enostavna za uporabo. Na njej naj bodo vsi podatki o vrtcu ter vsi certifikati, ki dokazujejo usposobljenost in kvalificiranost vsega osebja. Prav tako naj spletna stran vsebuje tudi mnenja in izkušnje staršev, katerih otroci so že bili vključeni v določen vrtec.

Tveganje za porabnika lahko vrtec zmanjša tudi s tem, da nudi staršem možnost brezplačnih informacij preko telefona ali spletne strani. Ves čas naj bi bila na brezplačni številki dostopna strokovno usposobljena oseba, ki bi staršem pomagala in jim odgovarjala na kakršnakoli vprašanja, povezana z vrtcem ter njihovim programom. Poleg tega bi lahko tudi na svoji spletni strani nudili informacije in svetovanje staršem v obliki virtualne pomočnice.

b) Obisk vrtca pred nakupom

Vrtec lahko znatno zmanjša zaznavo tveganja v očeh staršev s tem, da starše pozove k obisku vrtca pred samim nakupom storitve (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 46). S tem, ko jim je nuden ogled vseh prostorov in okolice, si lahko ti bolj nazorno predstavljajo, kam bodo vpisali svojega otroka. Poleg tega jim vrtec lahko nudi tudi možnost prisostvovanja pri dnevni dejavnosti (Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2010, str. 24), kjer se lahko prepričajo o delovanju vrtca ter vzgojiteljih. Menim, da bi morale osebe vrtca čim bolj spodbujati starše k tej možnosti, saj bi jih lahko prav na ta način prepričali, da nudijo kakovostno storitev in so vredni njihovega zaupanja.

c) Poudarek na osebju

Zavedati se je treba, da gre pri vrtcu za zelo intenziven odnos med otrokom in vzgojiteljem, ki sta ves čas v interakciji, zaradi česar vzgojitelj v veliki meri posebej storitev (Kurikulum za vrtce, str. 22). Starši torej dejansko enačijo storitev z vzgojiteljem. Kakovost interakcij med otrokom in vzgojiteljem vpliva na otrokov razvoj samopodobe in njegovo obnašanje v družbi (Batistič Zorec, 2003, str. 292). To pa pomeni, da se mora vrtec še posebno osredotočiti na iskanje dobrih zaposlenih. Kvalificiranost in pedagoško usposobljenost naj upošteva že pri samem zaposlovanju. Če bo imel vrtec zelo kvalitetno in strokovno podkovo osebje, bo v porabnikovih očeh tveganje vsekakor zmanjšano (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 44). Batistič Zorec (2003, str. 258) omenja osebnostne lastnosti vzgojiteljice kot bistveni element vzgoje, še pomembnejša pa so njena znanja, veščine ter sposobnosti. Dobro usposobljeno osebje izžareva prepričanje v svoje delo in samozavest, kar na starše vsekakor deluje pozitivno. Bistvenega pomena je, da si vzgojitelj pridobi zaupanje staršev, saj mu bodo tako veliko verjetneje zaupali svojega otroka. Vrtec to lahko doseže tudi z organizacijo individualnih sestankov, osebnih pogovorov, kjer se starši in vzgojitelji lahko dodobra spoznajo (Batistič Zorec, 2003, str. 296).

č) Jamstva in zagotovila

Vrtec si lahko s pomočjo jamstev in zagotovil znatno zmanjša tveganje. Jamstva silijo podjetja k doseganju tistega, kar resnično želijo njihovi porabniki, in hkrati postavljajo jasne standarde (Lovelock & Wirtz, 2007, str. 400). Na primeru vrtca bi kot jamstvo lahko uveljavili, da bo za otroke skrbelo strokovno usposobljeno in kvalificirano osebje. Paziti pa je treba, da jamstvo vsebuje vsa potrebna merila: brezpogojnost, enostavnost za razumevanje, pomembnost za porabnika, enostavnost za uresničevanje ter verodostojnost (Lovelock, Wirtz, 2007, str. 403–404). Ob sklicevanju na jamstvo pri nezadovoljstvu s storitvijo bi starši dobili povračilo denarja.

2 DOSEDANJA SPOZNANJA O DEJAVNIKI, KI PRI STARŠIH VPLIVAJO NA IZBIRO OTROŠKEGA VRTCA

Pri opredelitvi dejavnikov, ki pomembno vplivajo na odločitev o izbiri vrtca, sem se oprla še na predhodne študije in raziskave s podobno problematiko. Med prebiranjem omenjenih študij sem opazila, da te poimenujejo vrtce z različnimi izrazi,⁷ vendar gre v osnovi za enako dejavnost. V izogib zmedi zaradi različnih poimenovanj bom v nadaljevanju vse imenovala enotno s poimenovanjem vrtec.

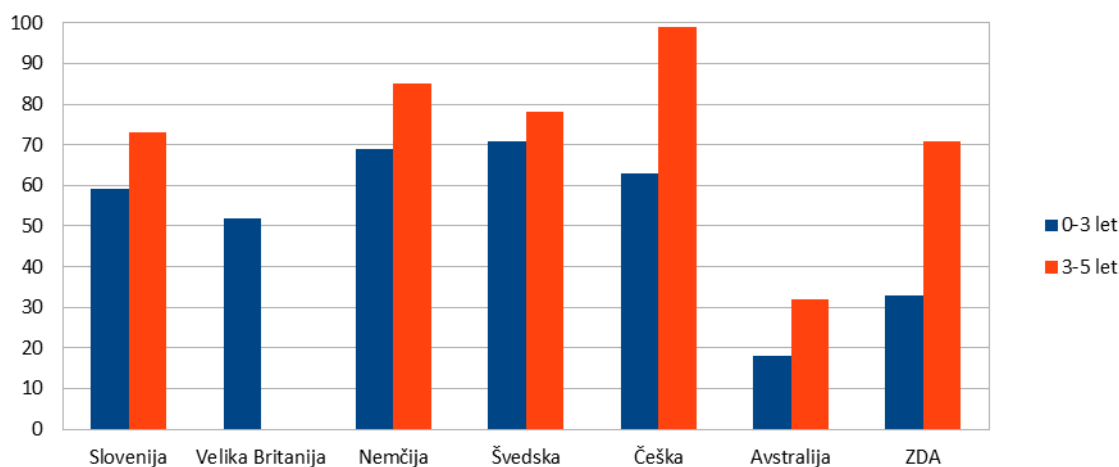
2.1 Vključenost otrok v vrtce v Sloveniji in drugod po svetu

Glede na to, da gre v nadaljevanju pretežno za študije, ki niso opravljene v Sloveniji, se mi zdi primerno na tem mestu izpostaviti najprej nekaj podatkov, ki sem jih zasledila v slovenski publikaciji (Marjanovič Umek, Fekonja & Bajc, 2005), kjer se avtorji poglobljajo v samo kakovost vrtcev in možnost njene evalvacije ter nakazujejo na dejansko stanje v vrtcih tako v Sloveniji kot drugod po svetu. Avtorji pri zaznavi kakovosti vrtca kot glavne kazalce navajajo število vključenih otrok, število otrok na odraslega v oddelku ter izobrazbo osebja.

Po mojem mnenju je najuporabnejši podatek pri reševanju problema, ki sem si ga zastavila, vsekakor delež otrok, ki obiskujejo vrtce, saj nakazuje na velikost populacije, ki bi prišla v poštev pri obisku večernega vrtca. Rezultati raziskave (Marjanovič Umek, Fekonja & Bajc, 2005, str. 18), ki vključujejo otroke iz evropskih držav, Združene države Amerike (v nadaljevanju ZDA) ter Avstralije, kažejo na to, da v Sloveniji več kot 70 % petletnikov obiskuje vrtec. Pri mlajših otrocih pa je delež bistveno manjši, in sicer slabih 60 %. Slika 3 prikazuje primerjavo podatkov z vrtci iz nekaterih drugih evropskih držav ter ZDA in Avstralije. Razlog za razlike pri obisku vrtca mlajših otrok je treba iskati v različnih ureditvah porodniških dopustov in dopustov, namenjenih za nadaljnjo nego otroka po državah. Medtem ko ta znaša v Sloveniji 105 dni (porodniški dopust) plus nadaljnjih 250 dni za nego (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, 2010), so otroci drugod dalj časa v oskrbi matere zaradi drugačnih vladnih ureditev.

⁷V študijah se za vrtec omenjajo izrazi, kot so dnevno varstvena ustanova, dnevni center, dnevno varstvo ipd.

Slika 3 : Delež otrok v Sloveniji, nekaterih evropskih državah, ZDA in Avstraliji, vključenih v vrtec (v %), pri 3 in 5 letih v letu 2000/2001

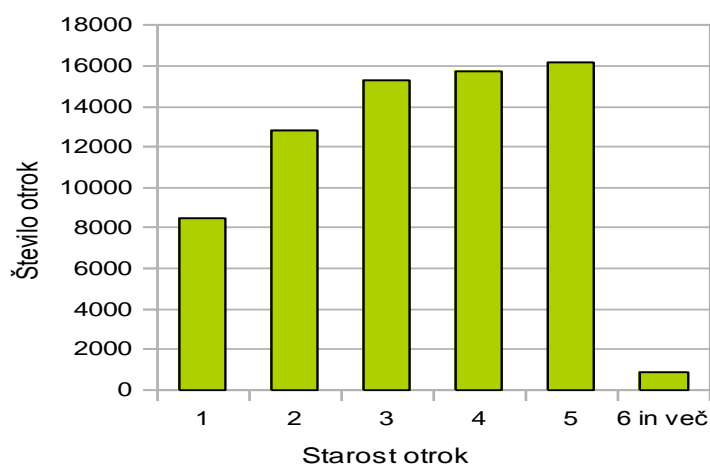

Vir: L. Marjanovič Umek, U. Fekonja & K. Bajc, Pogled v vrtec 2005, str. 18..

V publikaciji navajajo tudi potrebno izobrazbo vzgojiteljev in starost otrok, ki jih sprejmejo. V Sloveniji je za vzgojitelja potrebna visoka strokovna šola oziroma srednja šola za pomočnika vzgojitelja, starost otrok pa je od 0 do 6 let. Razmerje odraslih in otrok⁸ v Sloveniji znaša 7 : 1 pri mlajši skupini, to je 0–3 let, ter 12 : 1 za 3–6-letnike (Marjanovič Umek, Fekonja & Bajc, 2005, str. 20).

Podatki Statističnega urada Republike Slovenije kažejo, da je v Sloveniji v letu 2009 javne vrtce obiskovalo skupaj 69 357 otrok, medtem ko jih je bilo v zasebnih vrtcih le 1767 (Otroci, vključeni v vrtce, po izvajalcu predšolske vzgoje ter starosti in spolu otrok, občine, Slovenija, letno, 2009). Slika 3 prikazuje število vključenih otrok v javne vrtce po starosti.

Slika 4: Število otrok v Sloveniji, vključenih v javni vrtec, po posameznih letih starosti v letu 2009

Vir: SURS, Otroci, vključeni v vrtce, po izvajalcu predšolske vzgoje ter starosti in spolu otrok, občine, Slovenija, 2009.

⁸Število otrok, ki pridejo na eno odraslo osebo v vrtcu.

2.2 Dejavniki, ki vplivajo na izbiro vrtca

Grace in O'Cass (Grace & O'Cass, 2003) sta v Avstraliji izvedla raziskavo, v kateri sta podrobneje preučila stanje dejavnosti varstva otrok ter vplive na izbiro oziroma menjavo storitvene organizacije s strani porabnikov. Z ozirom na dejstvo, da preučujeta tudi prednakupno fazo, menim, da študija lahko da koristne in uporabne rešitve tudi za moj preučevani problem.

Pri iskanju ključnih dejavnikov izbire in možne menjave storitve sta se oprla na predhodno opredelitev, ki jo je podal že Keavenery (Keavenery, 1995, v Grace & O'Cass, 2003, str. 114).

Izpostavila sta:

- a) **ceno** (vključujoč visoke cene, povišanje cen, nepošteno cene ter zavajajoče cene),
- b) **nevšečnosti** (nevšečnosti, ki jih starši občutijo zaradi lokacije/ure, čakanja na sestanek ali čakanja na storitev),
- c) **napake pri osnovni storitvi** (to so napake zaradi neustreznih in starosti otrok neprimernih zgradb, opreme ter starosti otrok neustreznih programov oziroma zaradi neusposobljenega osebja, pomanjkanja varnega okolja ter možnosti diskriminacij; napake v računu; katastrofe – otroka izgubijo),
- č) **napake pri storitvi na stopnji soočenja s porabnikom** (tu gre predvsem za nesočutnost, nevljudnost, neodgovornost ter neusposobljenost osebja),
- d) **odziv na napake** (kako se vrtec odzove na napake: negativno, se sploh ne odzove oziroma neradi reagirajo),
- e) **konkurenco** (v primeru, da najdejo boljšega ponudnika),
- f) **etične probleme** (problemi, kot so goljufanje, siljenje v nakup, nevarnost, konflikt interesa),
- g) **neprostovoljno menjavo** (v primeru selitve ponudnika ali porabnika).

Kot prvo sta preučevala ključne dejavnike, ki privedejo do zamenjave vrtca. Tu se je kot najpomembnejši dejavnik izkazala napaka pri osnovni storitvi. Sledijo ji napaka na stopnji soočenja s porabnikom, odziv na napake ter lokacija. Zanimivo je, da, sodeč po dobljenih rezultatih, konkurenca s svojimi ponudbami na zadovoljne porabnike ne vpliva, saj je ta dejavnik na zadnjem mestu. Poleg omenjenih dejavnikov, ki sta jih povzela po Keaveneyu, so anketiranci ponudili še nekaj drugih dejavnikov, ki vplivajo na izbiro. Ti so nižanje stroškov v vrtcih (zaradi vplivov vlade), otrokova čustva, obnašanje drugih otrok v skupini, kamor so umeščeni, ustrahovanje in pretepanje ter okolje vrtca (Grace & O'Cass, 2003, str. 115–119).

Nadalje sta preučevala tudi dejavnike, ki vplivajo na izbiro vrtca. Rezultati (Grace & O'Cass, 2003, str. 119) so kot najpomembnejši dejavnik izpostavili etiko vrtca, za tem pa soočenje s porabnikom. To nakazuje na velik pomen človeškega faktorja, ki vpliva na izbiro staršev. Kar precej za omenjenima dejavnikoma pa sledijo odziv na zaznane napake, priročnost, lokacija, cena ter konkurenca. Rezultati kažejo, da cena in konkurenčne ponudbe nimajo velikega vpliva na odločitev, kar pomeni, da starši ne postavljajo denarja pred dobrobit otroka.

V sklopu raziskave sta avtorja iskala odgovore tudi glede aktivnosti, ki se jih starši poslužujejo pri iskanju novega vrtca. Pri tem se je za glavno aktivnost izkazalo osebno obiskovanje vrtcev ter predlogi in priporočila drugih (Grace & O'Cass, 2003, str. 121).

Po opravljeni raziskavi sta ponudnikom storitev varstva otrok predlagala, naj se nekoliko manj posvečajo oglaševanju in promociji, saj so rezultati pokazali, da ne pripomoreta veliko k odločitvi. Namesto tega naj se osredotočijo na izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, da bodo ti znali sami bolje tržiti storitev, ko pride do osebnega stika s porabnikom. Prav tako naj bi znali zadovoljiti potrebe otrok, hkrati pa tudi staršev. Porabnikom pa svetujeta naj pred izbiro dobro pretehtajo vse dejavnike in večkrat obiščejo izbrani vrtcev ter se pogovarjajo z osebjem. Poleg tega naj si dobro ogledajo tudi politiko storitvenih ponudnikov in se kar najboljše seznanijo z njo (Grace & O'Cass, 2003, str. 127–128).

Ista avtorja (Grace & O'Cass, 2001) sta v drugi študiji preučevala tudi, ali raven izobraženosti porabnikov vpliva na njihovo vrednotenje storitve. Namen študije je bil preučiti obnašanje porabnikov pri menjavanju vrtca ter po opravljeni zamenjavi. Ključni dejavniki menjave ostajajo isti kot v prejšnji študiji, in sicer so to cena, nevšečnosti, napaka v jedru storitve, napaka pri soočenju s storitvijo, odziv na napake, konkurenca, etika ter neprostovoljne menjave. Poleg osnovne storitve pa tu izpostavljata še dopolnilne storitve, ki vključujejo obroke hrane, računalnike, telovadnico, razne tečaje (ples, gimnastika, tenis, plavanje), zabavo, ekskurzije, varstvo izven termina (popoldansko, občasno, med počitnicami), pobiranje otrok ter razvažanje domov, medicinsko sestro idr. (Grace & O'Cass, 2001, str. 307–308).

Rezultati so pokazali, da do razlike pri zaznanju dejavnikov pride le na stopnji soočenja s storitvijo. Tu so bolj izobraženi starši občutljivejši, njihova pričakovanja pa so višja, predvsem na ravni medosebnih interakcij. Ob zaznani nevljudnosti oziroma nezmožnosti vzpostavitve kakovostnega kontakta s ponudnikom se ti starši prej odločijo za zamenjavo vrtca. Ostale dejavnike dojemajo tako kot porabniki na ostalih ravneh izobraženosti (Grace & O'Cass, 2001, str. 309).

Prav tako se je izkazalo, da so negativne govorice povezane z napakami na stopnji soočanja s porabnikom. Glede na to, da je raziskava pokazala, da zamenjavo ponudnika največkrat povzroči napaka v jedru storitve, avtorja predvidevata, da je nevarnost negativnih govoric v primeru varovanja otrok velika. Možnost za takšne govorice pa so večje pri bolj izobraženih ter, sodeč po rezultatih, pri zaposlenih starših (Grace & O'Cass, 2001, str.312–313). Pri zaznavi kvalitete storitve dajejo bistveno večji pomen osnovni storitvi kot pa dopolnilnim. Zanje je torej pomembno, da je zgradba vrtca primerna za otroke, da ima kvalitetno opremo, pohištvo ter program, da imajo usposobljeno osebje, ki v varnem okolju in prijetni klimi skrbi za otroke ter interakcije med njimi in to brez kakršnihkoli diskriminacij (Grace & O'Cass, 2001, str. 313).

Kim in Smith (2006) sta v ZDA raziskovala, katere so najpomembnejše stvari, ki vplivajo na izbiro vrtca. Pri tem sta razdelila dejavnike na (Kim & Smith, 2006, str. 233):

a) trdi del oziroma osnovno storitev, ki zajema čistočo, izobraževanje, zanesljivost, varno okolje, igre, usposobljenost osebja, ter

b) mehki del, ki vključuje prijaznost, učenje sobivanja ter ljubeče osebje.

V študiji sta iskala odgovore na to, kateri dejavniki so staršem pomembnejši, kako ti dve skupini (trdi in mehki del) vplivata na zadovoljstvo in zaupanje v vrtec ter nadalje na širjenje govoric ter ali ima socialni status vpliv na zadovoljstvo. Rezultati raziskave (Kim, Smith, 2006, str. 241) so pokazali, da zadovoljstvo v večji meri prinesejo predvsem zanesljivost, varnost in funkcionalnost, torej trdi dejavniki, medtem ko si zaupanje strank pridobijo predvsem s prijaznostjo, dobrim odnosom in predanostjo osebja (dejavnikom na osebni ravni). Glede širjenja pozitivnih govoric o storitvi sta ugotovila, da nanj vpliva zaupanje, medtem ko samo zadovoljstvo s ponudnikom niti ne. Pozitivne govorice torej po rezultatih sodeč širijo le porabniki, ki ponudniku zaupajo. Organizacija, ki želi spodbujati pozitivne govorice, se mora torej posvetiti gradnji zaupanja strank v svojo dejavnost.

Nadalje je raziskava pokazala, da pri vplivu socialnega statusa na zadovoljstvo in zaupanje pride do odstopanja med višjim in nižjim statusom. Populacija z nižjim socialnim statusom bolj pozitivno ovrednoti organizacijo in je nadalje tudi bolj nagnjena k širjenju govoric. Rezultati so pokazali, da je težje zadovoljiti in si pridobiti zaupanje oseb z višjim socialnim statusom. Pokazalo se je tudi, da osebe z višjim socialnim statusom pred nakupom pretehtajo več dejavnikov: mehke in trde dejavnike ter tudi zadovoljstvo in zaupanje v ponudnika storitve; za osebe z nižjim socialnim statusom pa so najpomembnejši trdi dejavniki, na njihovo zaupanje pa vpliva izvedba (Kim & Smith, 2006, str. 242).

Daycare Trust (2010) je med materami v Veliki Britaniji opravil raziskavo o pomembnih dejavnikih pri izbiri vrtca ter koristih, ki jih vrtec nudi otrokom. V sklopu raziskave so matere spraševali o pomembnosti različnih dejavnikov za izbiro vrtca. Kot najpomembnejši se je izkazal dejavnik usposobljenega in izkušenega osebja, sledi mu toplo in ljubeče vzdušje ter dobro poročilo Ofstedске inšpekcije.⁹ Ostali dejavniki pa so še cena, bližina doma, kakovostna stavba in pohištvo, nizek delež otrok na vzgojitelja (število otrok, ki pride na enega vzgojitelja), bližina službe, udobno okolje, osebje obeh spolov ter osebje različnih etičnih pripadnosti (Daycare Trust, 2010, str. 3). Matere so povprašali tudi o tem, katere koristi jim po njihovem mnenju prinaša vrtec. Kot najpomembnejše se je izkazalo izboljšanje socialnih veščin, pridobivanje novih prijateljev, priprava otrok za nadaljnje šolanje ter samostojnost. Sledijo jim izboljšane veščine, druženje z otroki iz različnih okolij ter spoznavanje različnih iger, igrač in aktivnosti (Daycare Trust, 2010, str. 4).

Farmer, Liu in Yeung (2004) so se lotili študije z namenom preučiti, kako starši v Avstraliji

⁹ Ofsted je Urad za standarde v vzgoji in izobraževanju v Veliki Britaniji. Njegova glavna naloga je vodenje inšpekcije po šolah in vrtcih (About us, 2010).

pravzaprav zaznavajo vrtec in njegove funkcije. Skušali so ugotoviti, ali ga zaznavajo le kot varstvo ali tudi kot izobraževanje. Poleg tega so jih zanimala pričakovanja staršev od vrta in samega odnosa osebja.

Pridobljeni rezultati so pokazali, da od vrta starši pričakujejo tako varstvo kot tudi izobraževanje in slednjega izpostavljajo kot zelo pomemben dejavnik. Poleg tega so starši mnenja, da bi morali vrtci otroke pripravljati tudi na nadaljnje življenje in šolanje in ne bi smeli zanemariti nobenega vidika razvoja. Rezultati so pokazali, da starši želijo, da za otroke skrbi strokovno usposobljeno in profesionalno osebje, poleg tega pa je več kot polovica anketiranih mnenja, da naj bi to bilo obeh spolov. Večje število moških vzgojiteljev je po njihovem mnenju pridobitev za vrtece (Farmer et al., 2004, str. 389–390).

Na vprašanje o zaznavi vrta kot ustanove, ki otroke zgolj varuje oziroma tudi izobražuje, je kar 97,4 % staršev potrdilo, da naj bi ta nudil otrokom več kot zgolj varstvo. Rezultati so tudi pokazali, da starost otrok nima vpliva na pričakovanja glede izobraževanja in usposobljenosti ter odnosa osebja (Farmer et al., 2004, str. 390).

Aksoy, Andreassen, Estrin, Keiningham (Aksoy, Andreassen, Estrin & Keiningham, 2006) ugotavljajo povezavo med zadovoljstvom staršev s storitvenim ponudnikom ter njihovo zvestobo. Raziskava v ZDA je pokazala, da je zadovoljstvo pozitivno povezano z zvestobo ponudniku ne glede na starost otroka. Zadovoljstvo pa je pomembnejše za starše mlajših otrok, saj so ti zaradi starosti otroka bolj v stiku s ponudnikom. Razlika v dojemanju zadovoljstva se pojavi pri starših, katerih otrok je prvič v stiku z organizacijo. Ti gledajo predvsem na oprijemljive stvari – opremo, odnose, na podlagi katerih si ustvarijo sliko. Medtem ko pri starših otrok, ki so že dalj časa v določenem vrtcu, predstavlja glavni faktor njihov razvoj in napredek (Aksoy et al., 2006, str. 476).

Burchinal in Cryer (1997) sta se lotili raziskave o dojemanju kakovosti storitve, ki jo nudi vrtec, v očeh staršev v ZDA. V ta namen sta oblikovali štiri sklope različnih dejavnikov, ki odražajo storitev (Burchinal & Cryer, 1997, str. 44):

- a) zdravje** (vključuje obroke in prigrizke, počitek otrok, skrb za higieno malčkov, menjavanje pleníc idr.),
- b) varnost** (zajema uporabo pohišta, namenjenega učenju, ureditev prostora, varnostne zahteve, igrala, ki vključujejo pesek in vodo, dnevne aktivnosti),
- c) interakcije** (vključujejo pozdrave ob prihodu in odhodu, uporabo neknjižnega jezika, uporabo knjig in slikanic, poslušanje glasbe in plesanje, odnos med vzgojiteljem in otrokom, disciplino),
- č) ostalo** (pod to točko spadajo kulturno zavedanje, urnik dnevnih aktivnosti, umetnost, koordinacija oči – roke idr.).

Skušali sta ugotoviti, kateri izmed omenjenih dejavnikov so pomembnejši pri zaznavanju kakovosti vrta v očeh staršev, pri tem pa sta otroke razdelili v dve skupini, in sicer na mlajše in

predšolske otroke. Rezultati so pokazali, da v primeru majhnih otrok starši najbolj cenijo zdravje in interakcije. Nadalje se zvrstijo še varnost in ostalo (Burchinal & Cryer, 1997, str. 48). Medtem so straši predšolskih otrok na prvo mesto postavili varnost otroka, takoj za tem pa interakcije (Burchinal, Cryer, 1997, str. 48). Pokazalo se je tudi, da starši precenjujejo kakovost izbranih vrtcev. Po ocenjevanju storitve po prej omenjenih kriterijih so ti pokazali, da so storitev ocenili bistveno višje kot usposobljeni opazovalci (Burchinal & Cryer, 1997, str. 54).

Na podlagi vseh pregledanih študij lahko sklepam, da je za starše najpomembnejše pri izbiri vrtca zaznavanje kakovosti pri osnovni storitvi in jim največ pomeni, da je njihov otrok v vrtcu varen in se prijetno počuti. Iz tega lahko sklepam da je potrebno kakovostno, usposobljeno osebje, ki vliva zaupanje in obvlada komunikacijo ter je nasploh dobro v odnosih z ljudmi. Bistveno je torej, da se ponudniki osredotočijo na usposabljanje in izobraževane svojega osebja. To naj obvlada svojo stroko in stresne položaje ter naj bo komunikativno ter nasploh čustveno inteligentno, saj je skoraj nujno, da zna vzpostaviti vez z otrokom, hkrati pa tudi najti stik s straši. Bistvo kakovostnega vrtca je po mnenju staršev torej kakovostno podajanje osnovne storitve. Ob primankljaju na tem področju jim razno olepševanje z dodatnimi storitvami nič ne pomeni. Poleg tega pa večina staršev pričakuje tudi izobraževanje otrok, saj se vedno bolj zaveda potrebe po učenju že v zgodnjih letih. Vrtec jim ne predstavlja več samo mesta, kjer otroci varno počakajo na njihovo vrnitev iz službe, temveč tudi kraj, kjer se otroci razvijajo na vseh področjih in se tudi izobražujejo.

3 KVALITATIVNA RAZISKAVA O POMENU RAZLIČNIH DEJAVNIKOV PRI IZBIRI VRTCA

3.1 Namen in cilji

Dosedanja spoznanja in opravljene raziskave, ki sem jih vključila v diplomsko delo, sicer v določeni meri odgovarjajo na problem, ki ga skušam rešiti, to je določitev odločujočih dejavnikov pri izbiri vrtca s strani staršev, vendar ne v celoti. Večina vključenih študij zgolj posredno omenja te dejavnike. Poleg tega pa se večinoma nanašajo na tuje države, predvsem ZDA in Avstralijo ter Veliko Britanijo.

Namen raziskave je ugotoviti, kakšna so pričakovanja in želje staršev od vrtca ter na kaj mora vrtec biti pozoren pri svoji ponudbi. Poleg tega nameravam odkriti, kakšno je stališče staršev do vrtca, ki bi svoje storitve nudil v popoldanskih in večernih urah, ter njegove primernosti. Cilj raziskave je določiti tiste dejavnike, ki vplivajo na izbiro vrtca, ter spoznati aktivnosti, ki se jih starši poslužijo tekom izbire.

3.2 Metodologija

Pri zbiranju primarnih podatkov ločimo dve raziskovalni metodi, in sicer kvantitativno in

kvalitativno metodo. Malhotra (2002, str. 170) razlike med njima ocenjuje s strani namena, vzorca, zbiranja ter analize podatkov ter rezultata.

Kvantitativne raziskave se uporabljajo z namenom kvantificiranja podatkov ter posplošitve rezultatov z vzorca na celotno populacijo. Vzorec, zajet v raziskavo, je velik in reprezentativen. Podatke zbiramo strukturirano in jih nato analiziramo z uporabo statističnih metod. Dobljen rezultat nam omogoča dati priporočila za ukrepanje. Kvalitativne raziskave pa opravljamo z namenom razumevanja razlogov in motivov, ki so v ozadju preučevanega problema. Vzorec, ki ga vzamemo v raziskavo, je majhen, podatke pa zbiramo bolj ali manj nestrukturirano. Dobljene podatke analiziramo brez uporabe statističnih metod, z njimi pa dobimo poglobljeno razumevanje problema (Malhotra, 2002, str. 170).

S pomočjo kvalitativnih raziskav se torej bolje seznanimo s problemom in ga posledično tudi bolje razumemo (Malhotra, 2002, str. 169). Pogosti obliki kvalitativnih raziskav, ki predstavljata direktno raziskovanje, sta skupinski pogovor ter poglobljeni intervju. Malhotra (2002, str. 174) poglobljeni intervju označuje kot nestrukturiran ali delno strukturiran pogovor z eno osebo, ki traja od 30 minut do več kot eno uro. Uporaben je predvsem pri iskanju odgovorov na tista vprašanja, ki ostajajo pri skupinskih pogovorih prikrita, prav tako je primernejši pri kočljivejših temah, saj tako intervjuvanec ne čuti nobenega pritiska s strani drugih. Z uporabo tehnike poglobljenega intervjuja dobimo relevantnejše informacije, ki nam pomagajo osvetliti določen problem. Ker gre za nestrukturirano obliko zbiranja podatkov, ima spraševalec precej proste roke pri postavljanju vprašanj, s čimer lahko dobro spozna stališča in intervjuvančeve poglede na problem. Uspeh in pridobitev ustreznih podatkov pa sta v veliki meri odvisna od veščin spraševalca. Ta naj se drži nekaj osnovnih pravil, kot so nevzvišenost, objektivnost, pravilno zastavljena vprašanja, spodbuja naj intervjuvance k razlagi njihovih odgovorov (Malhotra, 2002, str. 175). Boyce in Neale (Boyce & Neale, 2006, str. 3–4) kot glavno prednost poglobljenega intervjuja omenjata bogatejše, natančnejše in bolj poglobljene informacije. Vzrok za to pa je treba iskati v sproščenem ter osebnem ozračju poteka intervjuja. Seveda so prisotne tudi določene pomanjkljivosti, ki se kažejo kot velik vpliv spraševalca na odgovore, dolgotrajnost, zaradi majhnega vzorca pa ni možnosti posploševanja.

V praksi se uporabljata obe metodi, tako kvalitativna kot kvantitativna, saj sta za rešitev problema obe pomembni. Kvalitativna raziskava naj bi se izvedla kot prva, saj ponuja poglobljen pogled na preučevan problem, sledi pa naj kvantitativna raziskava za bolj reprezentativen pogled in s priporočili za ukrepanje (Malhotra, 2002, str. 169).

Metodo poglobljenega intervjuja sem v diplomskem delu izbrala zato, da bi pridobila dober vpogled v razmišljanje staršev o vrtcih, vzgoji, pomembnih dejavnikih pri izbiri vrtca ter njihovih dosedanjih izkušnjah. Glede na to, da gre za dokaj osebna vprašanja, na katera morda v skupini ne bi želeli odgovarjati oziroma bi bili pri odgovorih bolj zadržani, se mi zdi, da je izbrana metoda ustrezna. Sklepam, da bom zato spoznala dejanske želje ter pričakovanja staršev od vrtca. Menim, da mi bodo dobljeni rezultati nakazali prednosti vrtca v očeh staršev ter tudi

to, kje je prostor za napredek ter možnost izboljšave. S pomočjo izsledkov nameravam podati nekaj predlogov, ki bi pomagali k boljši kakovosti vrtcev oziroma zaznavi teh v očeh staršev.

Pred začetkom izvajanja poglobljenih intervjujev sem si pripravila opomnik, ki mi bo služil kot pomoč pri posameznih pogovorih. Pri tem sem pripravila tri sklope vprašanj. V prvega sem umestila vprašanja o različnih možnostih varstva v popoldanskih in večernih terminih v primeru prezaposlenosti oziroma odsotnosti staršev. Drugi sklop sestavljajo vprašanja, vezana na pretekle izkušnje z vrtci ter izkušnje s potekom iskanja vrtca in odločanja za vrtec. Tretji sklop pa je namenjen iskanju dejavnikov, ki pripomorejo k odločitvi, ter določitvi najpomembnejšega izmed njih. Glede na to, da se opomnik pri poglobljenih intervjujih uporablja bolj kot vodilo, so se vprašanja od enega intervjuvanke do druge razlikovala, odvisno v katero smer se je pogovor razvijal.

Z intervjuvankami sem se pogovarjala v obdobju od 25. 2. 2011 do 25. 3. 2011. Pri tem je v sodelovanje pri mojem diplomskem delu privolilo šest oseb, ki so ustrezale zahtevani skupini, torej starši predšolskega otroka oziroma starši v pričakovanju otroka. Da bi si pridobila čim bolj različna mnenja, sem skušala pridobiti osebe različnih poklicev. Kot rečeno, je moj vzorec predstavljalo šest oseb. Izmed teh je bilo pet mater, ki so imele bodisi enega ali dva predšolska otroka. Šesta intervjuvanka sicer še nima otroka, ga pa namerava imeti v bližnji prihodnosti. Poleg tega, da že sedaj razmišlja o tem, se mi je zdelo zanimiva in primerna za raziskavo, ker je zaposlena kot vzgojiteljica v vrtcu, s čimer sem dobila mnenje še nekoga iz stroke. Ostale so zaposlene kot univerzitetna asistentka, zdravnica, bančna uslužbenka, medicinska sestra ter delavka v trgovini, tako da sem dobila odgovore staršev z zelo različnimi poklici ter delavniki. Intervjuji so potekali od 35 do 50 minut, odvisno od časa, ki so ga imele intervjuvanke na voljo ter poteka pogovora. S privolitvijo vseh sodelujočih sem pogovore tudi posnela, zapisi pa so priloženi na koncu diplomskega dela v Prilogi 2.

3.3 Ugotovitve raziskave

Rezultati raziskave, pridobljeni na podlagi odgovorov ter mnenj šestih intervjuvanih oseb, ki so bile vključene v poglobljene intervjuje, so povzeti v nadaljevanju. Zavedam se, da je v raziskavo zajet majhen vzorec in zato ne gre posploševati, vendar menim, da vseeno daje dokaj nazoren prikaz pričakovanj ter želja staršev od vrtca.

Kot prvo me je zanimalo, kakšne so njihove izkušnje z iskanjem varstva v času, ko je vrtec praviloma že zaprt, torej po peti oziroma v določenih primerih po četrti uri popoldne. Odgovori so bili večinoma enotni: da do tega ne pride velikokrat, če pa že, se obrnejo na stare starše oziroma v skrajnem primeru na prijatelje. Ena izmed intervjuvank pa je dejala, da je zaradi svojega in prav tako moževega delavnika ter odsotnosti možnosti, da bi na otroka popazili stari starši, večkrat primorana iskati varstvo. Rešitev je našla v varuški. Kot različne alternative so intervjuvanke izpostavile starše, sorodnike, prijatelje ter varuške. Omemba vrtca, ki bi staršem nudil občasno varovanje otrok v popoldanskem oziroma večernem terminu, jih ni ravno prepričala. Za večino ne bi prišla v poštev oziroma bi bila to res skrajna rešitev. Veliko raje se

obrnejo na znance ali varuške. Kot glavni pomislek glede večernega vrtca je bilo podano spanje otroka. Moti jih, da bi otrok zaspal drugje in bi ga potem bilo potrebno buditi. Ta razlog so kot največji problem izpostavile štiri intervjuvanke.

Ob pogovorih z materami sem ugotovila, da imajo vsi (razen ene, ki otroka še pričakuje) že izkušnje z vrtci: svoje otroke imajo v vrtcu oziroma so jih imele, javnem ali zasebnem. Prav vse imajo z njimi dobre izkušnje. Dve izmed intervjuvank sta izpostavili problem prezasedenosti javnih vrtcev v Sloveniji, kar se nanaša predvsem na mlajše otroke, do starosti treh let. Zaradi tega sta se obrnili na zasebno varstvo: ena je otroka dala v zasebni vrtec, druga pa v varstvo gospe. Kot glavni dejavnik izbire vrtca se je pokazala sama lokacija. Vseh pet mater je ravno to izpostavilo kot bistven dejavnik, pa tudi mati v pričakovanju otroka je menila, da bo to vsekakor eden izmed odločujočih dejavnikov. Kot razlog za to so vse omenile pomen časa dandanes ter izgubo časa z vožnjo v oddaljenejšo vrtce, ki si je ne morejo privoščiti. Zanimivo se mi je zdelo, da cena storitve niti ne predstavlja odločujočega dejavnika. Sicer so jo omenile kot pomembno, vendar so na koncu vedno odtehtali drugi dejavniki, predvsem lokacija. Že prej omenjena mati, ki ima otroka v zasebnem vrtcu, je dejala, da je ta zraven njih, v sosednji hiši, in čeprav plačuje kar precej več, kot bi v javnem vrtcu, ji ni žal, da se je morala odločiti zanj. Izkazalo se je, da nobena mati v fazi izbiranja ni obiskala več vrtcev. Izbrale so najbližjega ali pa so pobrskale na internetu ter poiskale primerne, nato pa so se odločile na podlagi lokacije. Informacije so iskale pri prijateljih, nekaj tudi na internetu, večinoma pa v vrtcu. Dve izmed mater pa se s tem nista ukvarjali, saj sta vzgojiteljice poznali že od prej. Vpliv osebja ter vzgojiteljice pri izbiranju jim je bil pomemben in če tu nekaj ne bi bilo v redu, bi razmišljale o kakšnih drugih vrtcih. Ena izmed intervjuvanih mater je izpostavila dejavnik vzgojiteljice kot najpomembnejši in odnos do otroka kot bistven.

Glede vloge vrtca nasploh se vse intervjuvanke strinjajo, da je to pomembna ustanova za vsakega otroka. Kot argumente so podale, da se tam otroci prvič vključijo v družbo, se socializirajo in naučijo reda. Velik pomen pripisujejo tudi temu, da tam niso sami, ampak v skupini in se posledično morajo naučiti deliti stvari in igrache ter sprejemati kompromise in se hkrati tudi postaviti sami zase. Naučijo se tudi samostojnosti. Vse so izpostavile, da je vpliv vrtca na otroka pozitiven, in sicer z vidika socializacije, samostojnosti ter upoštevanja reda. Kot pozitivno so omenile tudi olajšan prehod v osnovno šolo ob zaključku obiskovanja vrtca.

Po mnenju intervjuvank je najpomembnejša vloga vrtca varstvo in vzgoja, glede učenja so bile nekoliko bolj zadržane. Strinjale so se s tem, da je otroke potrebno sčasoma začeti tudi učiti, vendar bolj ob sami igri ter pogovorih. Ena izmed intervjuvank je omenila korist dvojezičnega vrtca, kjer se otrok povsem samoumevno začne sporazumevati v dveh jezikih in zanj to ne predstavlja učenja. Glede učenja kot takega pa se vse strinjajo, da raje ne, razen v primeru, da otroci sami izrazijo željo. Razne dodatne dejavnosti v vrtcu, delavnice ter krožki materam ne pomenijo ravno veliko oziroma so celo proti, ker menijo, da imajo že tako vsega preveč. Trditev so podkrepile z besedami, da s tem zavirajo njihovo ustvarjalnost, jih to dejansko sploh ne zanima ipd. Intervjuvanke vrtec vidijo kot pripravo za nadaljnje šolanje in se vse strinjajo, da jim

vsekakor olajša prehod z vidika vklapljanja v družbo. Kot pozitivno vidijo tudi dejstvo, da otroci gredo kasneje iz vrtca skupaj v prvi razred osnovne šole.

Pri pričakovanjih od vrtca so tri intervjuvanke izpostavile, da pričakujejo, da bo poskrbljeno za dobro počutje otrok, da se bo tam imel lepo in da bo rad hodil tja. Omenjena sta bila še varnost ter to, da jih naučijo novih stvari in različnih spretnosti. Kot je razvidno iz njihovih odgovorov, se pričakovanja v največji meri nagibajo k dobremu počutju otroka ter k temu, da najde v vrtcu kraj, kjer se ima lepo, se počuti sprejetega in si najde prijatelje.

Kot najpomembnejši dejavnik izbire so štiri intervjuvanke omenile lokacijo. Izbiro so argumentirale s tem, da jim bližina prinese ogromno prednosti. Na tem mestu so kot najpomembnejše izpostavile prihranek časa pri vožnji, poleg tega ni problemov pri prevzemu otrok iz vrtca, saj jih lahko gredo v vrtec, če je treba, iskat tudi stari starši. Kot drugi najpogosteje navajani dejavnik so bile vzgojiteljice ter njihov odnos. Cena je sicer bila dvakrat omenjena, vendar ni ključnega pomena pri izbiri. Glede spletne strani ter možnosti spremljanja otrokovega napredka preko njegovega profila so štiri odvrnile, da bi to vsekakor spremljale, če bi imele možnost, ostali dve sta proti vključevanju interneta, saj je bistven osebni stik. Hkrati pa so vse odvrnile, tudi tiste, ki bi jih ta storitev zanimala, da ne more nadomestiti osebnega pogovora z vzgojiteljico. Pri pomenu osebja se jim zdi bistveno, da je ljubeče in prijazno. Veliko večjo pozornost namenjajo osebnostnim lastnostim vzgojiteljice kot pa sami strokovni podkovanosti, čeprav so tri omenile tudi to, vendar pa kljub temu še vedno prevladuje pomen samega odnosa vzgojiteljice. Največkrat omenjena lastnost dobrega/idealnega vzgojitelja je bila, da zna ravnati z otroki. Sledil je prijazen in ljubeč odnos ter da pokaže otrokom, da jih ima rad. Potem so omenile tudi, da naj bi jih znal motivirati ter spodbujati k ustvarjanju. Pomembno je tudi, da zna vzpostaviti red v skupini, enkrat pa je bilo omenjeno, da mora imeti dovolj energije. Po njihovem mnenju bi intenzivnejše spoznavanje vzgojitelja in staršev pripomoglo k lažjem odločanju v fazi izbiranja, saj bi ga tako bolje spoznali in mu potemtakem tudi bolj zaupali. Na vprašanje o kakovosti prehrane v vrtcu so bila mnenja deljena. Mati, ki ima otroka v zasebnem vrtcu, je mnenja, da je prehrana odlična: pridobljena je z domačega vrta ter je zelo okusna. Pri prehrani v javnem vrtcu pa sta dve intervjuvanki bili zelo zadovoljni, tri pa ne. Menile so, da je sedaj veliko poudarka na zdravi prehrani in se o tem veliko govori, tako da bi lahko v vrtcih to nekoliko bolj upoštevali. Izpostavile so predvsem preveliko uporabo moke ter maščob. Z malicami so zadovoljne, saj prevladuje sadje. Zagotovitev boljše prehrane bi po njihovem mnenju pripomogla k boljši zaznavi vrtca. Ena izmed mater je omenila, da je ključnega pomena, da otroke že v zgodnjih letih pričnejo navajati na zdravo prehrano in da tudi vedo, od kje ta prihaja.

Pri vprašanju o pomenu osnovne storitve, ki vključuje varstvo in vzgojo, v primerjavi z dodatnimi, kot so razne dejavnosti za otroke, obiski ustanov, potovanja, razni seminarji ter izobraževanja za starše, so večji pomen namenile prvi. Za starše je pomembneje, da je otrok varen in se ima lepo v vrtcu, kot pa da ima na voljo nešteto stvari. Dve materi sta dejali, da je dobro, če imajo na voljo več dejavnosti, izmed katerih si potem izberejo eno. Pretiravanje pa jim

ni vseč. Glede dejavnosti ter izobraževanj za starše so mnenja prav tako deljena. Tri izmed intervjuvank vidijo v tem korist, dve pa niti nimata časa oziroma želje po udeleževanju na sestankih o vzgoji. Vse pa so dejale, da to nikakor ne bi vplivalo na njihovo odločitev oziroma zaznavo vrtca.

Na vprašanje, katerih stvari, ki v vrtcu ne bi bile v redu, ne bi spregledale, so vse odgovorile, da vzgojiteljskega odnosa. To nakazuje na velik pomen vzgojiteljice pri zaznavanju kakovosti vrtca. Kot največjo korist vrtca izpostavljajo privajanje na družbo ter samostojnost, kar nakazuje, da od vrtca še vedno pričakujejo, da jim nudi predvsem osnovno storitev; pretirano nudenje raznih dodatnih storitev, namenjenih tako otrokom kot staršem, torej ne zvišuje kakovosti vrtca v njihovih očeh.

3.4 Predlogi za vrtce

Storitev večernega vrtca, ki sem jo želela predlagati staršem kot alternativo varuškam ter drugim ponudnikom tovrstne storitve, se je glede na odzive intervjuvank izkazala kot ne preveč potencialna. Kljub temu da tej storitvi matere niso bile naklonjene, pa sem tekom pogovorov pridobila veliko pomembnih informacij, ki so na splošno uporabne za vrtce in so vredne razmisleka.

Po opravljenih poglobljenih intervjujih in njihovi analizi sem dobila okvirno sliko, kako matere dejansko zaznavajo vrtec. Kot je razvidno iz predhodnih raziskav ter opravljenih intervjujev, matere največji pomen pripisujejo lokaciji vrtca, kar je logično glede na današnji hiter življenjski tempo ter dolge delavnike. Ampak lokacija je dejavnik, na katerega uprava vrtca ne more vplivati (razen morda povsem na začetku), kar pomeni, da mora, če želi privabiti čim več staršev, delati na izboljšavah drugje ter iskati nove stvari, ki bi jim prinesle konkurenčno prednost. Sodeč po rezultatih, pripisujejo starši velik pomen podajanju osnovne storitve, torej varstvu in vzgoji. Poleg tega k zaznavanju kakovosti storitve veliko pripomore pozitiven odnos vzgojiteljice do dela ter do otrok. Prav tako jih je nekaj izpostavilo velik pomen zdrave prehrane. Na podlagi vseh teh ugotovitev sem pripravila nekaj predlogov, s pomočjo katerih bi vrtci lahko svojo storitev predstavili kot bolj privlačno in sprejemljivo za starše ter tako v primerjavi z ostalimi vrtci povečali svojo vrednost v njihovih očeh. Seveda bi bilo tehtnost teh predlogov potrebno preveriti na večjem, reprezentativnem vzorcu.

a) Poudarek na osebju

Najpomembnejše je seveda nameniti dovolj pozornosti osebju. Zavedati se je treba, da gre pri vrtcu za zelo intenziven odnos med otrokom in vzgojiteljem, saj sta ves čas v interakciji, zaradi česar vzgojitelj v veliki meri pooseblja storitev. Starši torej storitev dejansko enačijo z vzgojiteljem. To pa pomeni, da se mora vrtec še posebno osredotočiti na iskanje dobrih zaposlenih. Pri tem naj upošteva kvalificiranost in pedagoško usposobljenost že pri samem zaposlovanju, nato pa organizira in skrbi za stalna usposabljanja in izobraževanja osebja ter za njihovo motivacijo, da bodo ti storitev kar najbolje izvajali. Zelo kakovostno in strokovno

podkovano osebje bo v porabnikovih očeh vsekakor zmanjšalo zaznano tveganje. Dobro usposobljeno osebje izžareva prepričanje v svoje delo in samozavest, kar na starše deluje pozitivno. Bistvenega pomena je, da si vzgojitelj pridobi zaupanje staršev, saj mu bodo tako veliko verjetneje zaupali svojega otroka. To lahko vrtec doseže z organizacijo individualnih sestankov in osebnih pogovorov, kjer se lahko vzgojitelji in starši dodobra spoznajo. Velik pomen matere pripisujejo predvsem osebnemu odnosu vzgojitelja do otroka. Intervjuvanci so dobrega vzgojitelja opisali z besedami, kot so ljubeč, prijazen, otrokom da občutek sprejetja, zna vzpostaviti red. Torej je potrebno, da vodilni v vrtcu poskrbijo za pozitivno naravnane zaposlene ter jih spodbujajo k temu, da vzpostavijo stike z vsemi otroki in prav tako starši. Bistveno je, da izberejo zaposlene, ki znajo vzpostaviti pozitivno klimo ter prijetno vzdušje.

b) Spletna stran

Glede na to, da vedno več stvari poteka prek interneta, bi izpostavila spletno stran vrtca. Ta naj bo estetska, da pritegne pozornost staršev, in ne suhoparna, da jih že na začetku odvrne. Na njej naj bodo vse pomembne informacije o vrtcu ter sprotna obvestila, kjer lahko starši spremljajo informacije v primeru, da jih spregledajo na oglasni deski. Če upoštevamo, da so starši zelo zaposleni, bi bilo dobro, da bi jim čim bolj olajšali formalnosti v vrtcu. To bi lahko dosegli s ponudbo storitev preko interneta. Predlagala bi, da ima vsak izmed otrok svojo stran na vrtčevski spletni strani, ki pa bi bila seveda pod kodo, znano le vzgojiteljici in staršem. Tu bi bilo možno spremljati otrokovo delo, razvoj. Na ogled bi bili njegovi izdelki (vzgojiteljica bi jih po delu, seveda s predhodnim dovoljenjem staršev, slikala), slike tekočih dogodkov, mogoče kakšen video. Zraven pa bi seveda bilo tudi mnenje vzgojiteljice o otrokovem razvoju in napredku. Seveda bi to sprva vzelo nekaj več časa vzgojitelju, vendar bi tistim staršem, ki zaradi delovnih obveznosti ne morejo redno prihajati na roditeljske sestanke, močno olajšalo spremljanje otrokovega razvoja. Ta spletna stran vsekakor ne bi nadomeščala osebnih razgovorov z vzgojiteljico, ki bi še vedno ostajali prioriteta, bi pa predstavljala možno alternativo za bolj zaposlene starše. Prav tako bi nudila vpogled v delo otroka obema staršema, saj v velikih primerih na sestanke in govorilne ure prihaja le eden izmed njiju.

Na spletni strani bi vrtec lahko omogočal tudi anonimno klepetalnico, kjer bi starši imeli možnost pogovora o različnih temah s področja vzgoje ali pa družinskih problemov. Pri tem bi jim bili na razpolago vzgojiteljica ter tudi drugi strokovno usposobljeni pedagogi z najrazličnejših področij. Morda se kakšen izmed staršev počuti nelagodno spraševati osebne stvari o vzgoji vzgojiteljico, zato bi bila to zanje morda dobra možnost.

Glede na to, da je večina intervjuvank mnenja, da je osebni stik vzgojitelja in starša izredno pomemben in da internetna stran ne more nadomestiti pogovora iz oči v oči, bi bila to zgolj možnost, ki bi jo lahko uporabili v skrajnem primeru. Tekom časa bi jo morda uporabljalo vedno več staršev in bi se izkazala kot koristna.

c) Izobraževanje

Vrtec lahko organizira tudi izobraževanja staršev na področju vzgoje, seznanjenje z metodami,

načinom dela ipd. Tu lahko vzgojitelji oziroma posebni pedagogi izrazijo svoje mnenje o vzgoji, predlagajo kakšne igrače, knjige, risanke idr. so primerne za otroke in svetujejo staršem na najrazličnejših področjih.

Intervjuvanke so glede izobraževanja mnenja, da je to sicer v redu, vendar zanj nimajo časa. Kljub temu pa zaposlena v vrtcu pravi, da se jih starši veliko udeležujejo. Torej je potrebno razmisliti o kakšni drugi možnosti izobraževanja, mogoče bi bilo treba prilagoditi termine, izobraževanja organizirati v različnih urah ali pa omogočiti spremljanje sestanka preko interneta, s čimer bi staršem prihranili vožnjo.

č) Prehrana

Vrtec lahko obrne trend zdravega prehranjevanja v svojo korist. Zdrava in kakovostna prehrana je pomembna za normalno delovanje vsakega posameznika, še toliko pomembnejšo vlogo pa ima za otroka, ki se šele razvija. Vrtec bi lahko bolj dodelal meni ter se pri tem obrnil na strokovnjaka za prehrano (v primeru, da ga nimajo, naj ga zaposlijo), ki bi poskrbel, da otroci dobijo resnično kakovostno in predvsem raznoliko prehrano. Poleg tega bi otroke že od samega začetka navajali na pomen zdrave prehrane in skrb zase ter za okolje. Glede na to, da otroci niso ljubitelji zelenjave, bi jo vzgojitelji lahko predstavili otrokom na drugačen, privlačnejši način. V okviru tedenskega jedilnika bi lahko pripravili zgodbice o zelenjavi ter njenih dobrih lastnostih, s čimer bi otrokom približali tovrstno hrano. Pri tem bi lahko sodelovali tudi s starši. Ker je danes torej velik poudarek na zdravi, biološko pridelani hrani, bi lahko v skladu s tem imeli ob vrtcu vrt (seveda v primeru, da je to možno), kjer bi skupaj z otroki sadili zelenjavo, začimbe ter sadje: tako bi jo bolje spoznali in jo morda tudi raje jedli. Če ima vrtec možnost lastnega vrta, se mi zdi to primerna rešitev, ki bi otrokom omogočala bolj zdrav način prehranjevanja, hkrati pa bi se tekom sajenja in spremljanja rasti veliko naučili in obenem tudi uživali v naravi.

d) Spremljanje zadovoljstva

Vrtci naj stalno spremljajo zadovoljstvo staršev z njihovim delom. S tem, ko bi jim dali možnost, da izrazijo svoje nestrinjanje z določeno stvarjo in podajo svoje predloge, bi vsekakor dvignili zaupanje staršev. Z upoštevanjem želja ter predlogov staršev bi se jim bolj približali ter jim lahko nudili storitev, s katero bi bili čim bolj zadovoljni.

Res na samo lokacijo vrtec morda nima vpliva, ima pa zato možnost izboljšave pri vseh ostalih dejavnikih. Z ozirom na dejstvo, da so intervjuvanke izpostavile pomen odnosa vzgojiteljice do otroka ter pomen prijetnega ozračja v vrtcu, je za vodstvo vrtca pametno, da se osredotoči predvsem na to.

SKLEP

V diplomskem delu sem se posvetila vprašanju pomena različnih dejavnikov za odločitev staršev o izbiri vrtca. Tema se mi zdi zanimiva, saj gre za storitev, po kateri je vse večje povpraševanje zaradi prezaposlenosti staršev, hkrati pa je zelo občutljiva, saj vključuje otroke. Pri iskanju

odgovorov sem se najprej oprla na predhodno opravljene raziskave. Te kažejo, da je bistveno, kako starši zaznajo osnovno storitev. Največ jim pomenita varnost ter dobro počutje otroka, kar nakazuje na pomen dobrega kadra, ki zna vzpostaviti ljubeč odnos tako z otroki kot tudi s starši. Hkrati pa opozarja na vedno večji pomen izobraževanja, kar veliko staršev izpostavlja kot potrebno nalogo vrtca. Ker pa se te raziskave navezujejo na tuje države in le posredno omenjajo dejavnike, ki vplivajo na izbiro vrtca v prednakupni fazi, sem se lotila še poglobljenega intervjuja, s katerim sem želela najprej ugotoviti potrebo interjuvanih mater po vrtcu v popoldanskem in večernem času, nato pa dejavnike, ki vplivajo na izbiro vrtca nasploh.

Izsledki kvalitativne raziskave s poglobljenimi intervjuji so pokazali, da je materam odločujoč dejavnik pri izbiri vrtca lokacija. Izbiro so podkrepile s tem, da je dandanes vse večje pomanjkanje časa, delavniki so vse daljši in si ne morejo privoščiti izgube časa še z vožnjo v oddaljene vrtce. Poleg tega pa bližina omogoča tudi starim staršem, da gredo otroke iskat peš. Pomembno pri tem se jim zdi, da je v bližini osnovna šola, v katero bodo kasneje otroci hodili. Kot naslednji dejavnik so izpostavile odnos vzgojiteljice, kar veliko pove o storitvi. Zanimivo je, da se cena ni izkazala kot odločujoč dejavnik. Največjo korist vrtca vidijo v socializaciji otrok ter privajanje na samostojnost, kar bi po njihovem mnenju veliko težje oziroma celo nemogoče dosegli doma. Rezultati kažejo na to, da starši kljub vedno večji težnji po učenju otrok že v zgodnjih letih vseeno večji pomen namenjajo osnovni storitvi.

Ponudba storitve večernega vrtca se interjuvankam ni zdela primerna, saj v večernih urah svojega otroka raje pustijo starim staršem ali prijateljem. Kot največji problem pa so izpostavile spanje otroka ter kasnejše bujenje. Kljub temu da večerni vrtec morda ni ravno potencialno privlačna storitev, pa sem s pomočjo raziskave prišla do zanimivih spoznanj ter na podlagi teh pripravila nekaj predlogov za vrtce, s čimer bi svojo ponudbo lahko predstavili kot privlačnejšo. Pri tem sem izpostavila konstantno delo in nadgrajevanje osebja ter izboljšanje spletne strani, kjer bi imeli starši možnost spremljanja dela ter razvoja otrok. Poleg tega pa naj vrtec upošteva sedanje trende zdravega prehranjevanja. Glede na to, koliko se v sodobnem času namenja skrbi za zdravo in uravnoteženo prehrano, se mi zdi pomembno, da ji že v otrokovih zgodnjih letih tudi vrtci namenjajo več pozornosti in jo otrokom skušajo približati, kar so izrazile tudi interjuvanke.

V zaključku bi izpostavila, da starši sicer pripisujejo velik pomen raznim dejavnostim, ki potekajo v vrtcu, in da se jim zdijo koristne. Kljub temu pa je na koncu zaradi prednosti, ki jih nudi, v večini primerov odločujoča lokacija. Glede na vse dobljene rezultate lahko trdim, da naj se vrtec posveti temu, da bo nudil otrokom prijetno vzdušje in jim omogočal prijetno preživljanje dneva. Poleg tega pa naj razmisli še o izboljšavi prehrane in o tem, kako bi staršem omogočil čim večji prihranek časa. Seveda pa bi bilo potrebno vse ugotovitve te kvalitativne raziskave preveriti na večjem vzorcu, da bi lahko preverili njihovo zanesljivost.

LITERATURA IN VIRI

1. About us. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu <http://www.ofsted.gov.uk/Ofsted-home/About-us>
2. Aksoy, L., Andreassen, T.W., Estrin, D. & Keiningham, T.L. (2006). Does parent satisfaction with a childcare provider matter for loyalty? *Journal of consumer Marketing*. Emerald Group Publishing Limited, 23(7), 470-479.
3. Aktivno prebivalstvo, Slovenija, oktober 2010. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?ID=3634
4. Angelin vrtec. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu <http://ursulinski-zavod.rkc.si/?id=10>.
5. Batistič Zorec, M. (2003). *Razvojna psihologija in vzgoja v vrtcih*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.
6. Boyce, C. & Neale, P. (2006). *Conducting in-depth interviews: A guide for designing and conducting in-depth interviews for evaluation input*. Watertown: Pathfinder International Tool Series.
7. Burchinal, M. & Cryer, D. (1997). Parents as Child Care Consumers. *Early Childhood Research Quarterly*, 1997, 12, 35-58.
8. Daycare Trust. (2010). *Keeping mum: childcare as a vote winning issue*. London: Daycare Trust/Bounty.
9. Evropska komisija. (2008). Okolje varstvo potrošnikov in zdravje. EU za varne igrače. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/news/environment/080125_1_sl.htm
10. Farmer, S., Liu, W.P. & Yeung, A.S. (2001). What does parents want from day care services? Perspectives from Australia. *Early Childhood Research Quarterly*, 2001, 16, 385-393.
11. Grace, D. & O'Cass, A. (2001). Attributions of service switching: a study of consumers' and providers' perceptives of child-care service delivery. *Journal of Service Marketing*, 15(4), 300-321.
12. Grace, D. & O'Cass, A. (2003). Child care services: An explanatory study of choice, switching and search behaviour. *European Journal of marketing*, 37(1/2), 107-132.

13. Kim, Y.K. & Smith, A.K. (2007). Providing a critical service today for tomorrow's consumers: A relational model of customer evaluations and responses in the child care industry. *Journal of Retailing and Consumer services*, 14, 232-245.
14. Kotler, P. (2004). *Management trženja*. 11. izdaja. Ljubljana: GV Založba.
15. Lovelock, C.H. & Wirtz, J. (2007). *Services marketing: people, technology, strategy*. New Jersey: Pearson/Prentice Hall.
16. Malhotra, N. K. (2002). *Basic Marketing Research: applications to contemporary issues*. New Jersey: Prentice Hall.
17. Maria Montessori. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://sl.wikipedia.org/wiki/Maria_Montessori
18. Marjanovič Umek, L. & Zupančič, M. (2004). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Znanstveno-raziskovalni inštitut Filozofske Fakultete.
19. Marjanovič Umek, L., Fekonja U. & Bajc K. (2005). *Pogled v vrtec*. Ljubljana: Državni izpitni center.
20. Mednarodni praznik dela. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2314
21. Otroci, vključeni v vrtce, po izvajalcu predšolske vzgoje ter starosti in spolu otrok, občine, Slovenija, letno. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0952502S&ti=Otroci%2C+vklju%E8eni+v+vrtce%2C+po+izvajalcu+pred%9Aolske+vzgoje+ter+starosti+in+spolu+otrok%2C+ob%E8ine%2C+Slovenija%2C+letno&path=./Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/03_predsol_vzgoja/01_09525_otroci_vrtci/&lang=2
22. Potočnik, V. (2004). *Trženje storitev*. Ljubljana: GV Založba.
23. Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtea. *Uradni list RS* št. 73/2000, 75/2005, 33/2008, 126/2008, 47/2010.
24. Predstavitev. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://waldorf-gorenjska.si/?WALDORFSKI_VRTEC
25. Starševski dopust. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/zavarovanje_za_starsevsko_varstvo_in_pravice_ki_izhajajo_iz_tega/starsevski_dopust/

26. Thelwall, M. (2000). Effective websites for small and medium-sized enterprises. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 7(2), 149-159.
27. Zakon o vrtcih. *Uradni list RS* št. 36/2010, Zvrt-UPB2 UL št.100/2005, Zvrt-E UL št. 36/2010.
28. Zavod Republike Slovenije za šolstvo (2010). *Kurikulum za vrtce*. 2. izdaja. (b.k).
29. *Zdravje v vrtcu*. Najdeno 19. 2010 na spletnem naslovu http://www.zzv-lj.si/index.php?page=static&item=39&get_treerot=96
30. Znak dobra igrača. Najdeno 19. decembra 2010 na spletnem naslovu http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/predsolska_vzgoja/znak_dobra_igraca/

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Opomnik za poglobljeni intervju.....	1
Priloga 2: Zapisi poglobljenih intervjujev.....	3
Poglobljeni intervju 1.....	3
Poglobljeni intervju 2.....	8
Poglobljeni intervju 3.....	12
Poglobljeni intervju 4.....	17
Poglobljeni intervju 5.....	20
Poglobljeni intervju 6.....	24

Priloga 1: Opomnik za poglobljeni intervju

SKLOP 1: Vprašanja o varstvu izven delovnega časa vrtca

- Ali se je že kdaj pripetilo, da v večernem oziroma popoldanskem času ni bilo varstva? Če ja, ali se dogaja pogosto?
- Na koga se obrnejo? Kaj pa druge alternative?
- Kaj menijo o večernem vrtcu? Bi prišel v poštev? Kaj bi moral nuditi, da bi jih zanimalo? Prednosti oziroma slabosti?

SKLOP 2: Pretekle izkušnje z vrtci

- Imate izkušnje z vrtcem?
- Ste iskanju namenili veliko pozornosti? Koliko ste si jih ogledali?
- Kje vse ste iskali informacije?
- Kako do odločitve?
- Vpliv cene, osebja, vzgojitelja na izbiro?
- Odziv otroka na vzgojitelja?
- Možnost prisostvovanja pri urah?
- Kaj je na koncu odločalo?
- Kako bi ocenili izkušnje? Pripombe?

SKLOP 3: Vpliv različnih dejavnikov na izbiro

- Je vrtec pomembna ustanova za otroka? Kakšen ima vpliv nanj? Ali je nujen?
- Je vrtec kraj za pridobivanje socialnih veščin, sklepanje prijateljstev?
- Je bistveno, da se otrok čuti sprejet?
- Glavna vloga vrtca? Varstvo? Vzgoja?
- Kaj pa učenje? Ali je tudi to v domeni vrtca?
- Vrtec kot priprava na nadaljnje šolanje, življenje, samostojnost?
- So v vrtcu dandanes preveliki pritiski na otroka?
- Kakšna so pričakovanja od vrtca?
- Najpomembnejši dejavnik izbire (lokacija, cena, vzgojiteljica, osebje, okolica ...)?
- Vpliv cene, okolice, notranjega izgleda?
- Priporočila znancev?
- So spletne strani pomembne? Možnost spremljanja napredka preko profila?
- Pomen osebja? Kakšen je dober vzgojitelj? Ali je pomembneje, da je vzgojitelj dobro usposobljen ali da je dober v medosebnih odnosih? Bi intenzivnejše spoznavanje olajšalo odločitev? Negativen odziv otroka na vzgojitelja?
- Kaj pa notranji prostori? Razstavljeni izdelki otrok?
- Pomen dodatnih dejavnosti za otroke in za starše?
- Ali je prehrana v vrtcu ustrezna? Skrbijo za zdravo prehrano?
- Upoštevajoč vse dejavnike, kje ne bi popuščali, če nekaj ne bi bilo v redu?
- Največja korist vrtca?

Priloga 2: Zapisi poglobljenih interjujev

Poglobljeni intrevju 1

Intervjuvana oseba: mati enega otroka, starega pet let, zaposlena kot profesorica na fakulteti

Datum in čas: 25.2.2011, 14.50- 15.40

Se vam je že kdaj pripetilo, da ste imeli v večernem/popoldanskem času kakšen dogodek (prireditvev, gledališče, sestanek), pa potem niste imeli varstva za vašega otroka?

Ja. Pri nas so stari starši tud, živijo v spodnjem stanovanju...pa, če bi želela z možem it, bi lahko popazila. Zdaj, ko je že toliko star, prej ko je bil majhen, smo imeli tudi glede varstva problem, ker sta ubistvu že stara starša že precej v letih, posebej tast...tašča pa ima precej zdravstvenih težav ...tako, da prej, ko moraš otroka dvigovat je bil problem, zdej pa, ko je že tako velik pa ni problema.

Se pravi, takrat bi lahko prišle kakšne varuške v poštev?

V našem primeru ne, ker je tud...ammm...če bi bilo to zvečer, se je precej pogosto zbuja, tako, da moram reč sva kar doma ostajala. Niti takrat nisva niti iskala kakšnih priložnosti, ker sva vedno bila v skrbeh, tudi če bi kam šla...pa če se bo zbudil, ker to je bilo lahko ob desetih..če je bila kakšna predstava...s tem, da se ob osmih začne a ne..vedno sva imela to v mislih...vedno sva imela midva...karkoli počnemo, tako si organiziramo, da gremo ponavadi skupaj a ne.

Zdaj, ko je večji...

Aha! Zdaj je pet.

Kaj pa, če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudi svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri? Se vam zdi, da bi prišel v poštev, sicer ne za vsak dan, ampak, če pride kaj takega, kot so recimo sestanki, pa da ne bi bilo možnosti starih staršev, da bi se lahko poslužili te izbire?

Jaz bi rekla, da za določene starše gotovo, a ne. Zdej, tako že po zakonu ne more bit otrok več kot devet ur...zdej tako...če imaš otroka že dopoldne v vrtcu, mislim, da že po tej pravni plati a ne...po drugi pa, mi smo res veliko skupaj. Otrok je dopoldne v vrtcu, midva sva v službi in potem popoldne pa zvečer, mi smo res radi čim več skupaj a ne. Tako, da jaz lahko rečem, da najbrž prav potencialna stranka za takšno varstvo ne bi bila.

Kaj pa tako na splošno...glede na to, da imajo eni starši res take urnike recimo kakšni zdravniki, da bi prišlo kaj takega v poštev?

Ja zagotovo a ne! Ampak moram reči, da tukaj bi lahko tudi kakšni to zelo hitro pravzaprav, res...ker hitro najdeš kaj a ne...pa bi šel tja, pa bi šel tja ane..in jaz sem prepričana, da otrok mora tudi preživeti čas s staršem. Zdej, če so starši tolk zaposleni, zdej, če je to občasno, potem je seveda druga stvar, če...

Za vsak dan pa ne. Saj je bilo bolj mišleno kot izbira v ekstremnem primeru.

Aha. Pa veste kaj sem tukaj še razmišljala...otrok zaspi a ne..recimo, da bi bilo to večerno varstvo. Recimo, da bi želela it z možem v gledališče...pa pri nas je že tako, da midva ponavadi rabiva kakšno uro do tja kjer se kaj dogaja a ne...se pravi, da je treba tudi ta čas za vožnjo upoštevati a ne. Zdej, otrok bi vmes že zaspal a ne, če bi bil v takem vrtcu...ker v večernih urah se ne more

več igrat a ne. Ker veliko otrok ob osmih zvečer zaspi, a ne...tako, da ne vem kako je to mišljen, jaz sem tudi v tej smeri razmišljala, tudi če bi se kdaj odločila a ne...saj zagotovo si kdaj želiš v gledališče ali pa na kakšno večerjo, karkoli a ne...ampak v tem času bi otrok zagotovo zaspal a ne. Zdej, a ga dvignete ali kaj?

Če bi bilo to varstvo v poznih urah, bi imeli tam postelje, da bi lahko spali.

Samo potem, ko pridejo starši, kaj potem?

Saj tudi v običajnih vrtcih otroci spijo, ko jih pridejo starši iskati, recimo, da je to ob enih dveh..tako, da jih tudi takrat zbudijo.

Čeprav jaz tukaj vedno gledam...približno vem koliko časa spi, otrok. Zdej, tudi, če pride prej ponj, vedno počakam. Čeprav zdaj, ko je že tolk velik, tudi krajši čas spi v vrtcu, ampak...počakam, da se bo zbudil...itak je nek določen čas, ko spi. Zdej pa, če je to v večernih urah, je pa to bolj problem, a ne. Zdej, če je to varstvo na domu a ne, je to drugač..je tam, a ne...in ko otrok spi, je v svoji postelji a ne...in potem celo noč. Tukaj pa ga moraš potem dvignit a ne...

Kakšne pa so vaše izkušnje z vrtcem? Je otrok obiskoval vrtec?

Pri nas je v vrtcu, ja. Zdej je tretje leto, ko je začel, je bil star dve leti in pol. Pri nas imamo zelo pozitivne izkušnje. Zdej, pri nas je tako, kot sem prej omenila, ko je bil majhen a ne...nista mogla stara starša prav dost pomagat ane, zaradi tega dvigovanja, tako da smo imeli kar eno dobro leto, se pravi odkar sem šla nazaj v službo, pa do tega časa, ko je začel v vrtec, pri eni gospe, kjer se je tudi dobro počutil. Ampak jaz moram reč, da sem bila že zelo vesela, da bo šel v vrtec. Ker je že pogrešal družbo in ima vrtec vrsto pozitivnih koristi...

Kako pa ste se odločili za vrtec, za najbližjega ali ste jih imeli kaj več v ožjem izboru?

Ne, pri nas ni bila nič težavna odločitev. Slišal smo že prej od drugih staršev, ki so imeli otroke v tem vrtcu, vedeli, da je dober vrtec...tudi na zelo dobri lokaciji je a ne..tako, da je ubistvu v naši občini a ne...vrtec, ki je na najboljšem mestu, v naravi...vsi drugi so bolj proti središču, tako, da nimajo take možnosti, kot v tem vrtcu, kjer dejansko stopijo ven in so praktično že na travniku. Pa tud v bližini je šola, osnovna, oboje je najbližje našemu domu...a ne...tudi pot, za kasneje, zdej ga itak peljemo...ampak za kasneje a ne, zarad šole, ker je oboje na istem mestu...pot gre dobese-dno čez travnik, čez polje. Tako, da nismo niti nič šli nekam drugam pogledat a ne, ker smo takoj vedeli, da je to to.

Potem cena ni imela nobenega vpliva?

Ne, nič nismo...

Pa se vam zdi, da je vrtec zelo pomemben za vsakega otroka?

Ja, ja...jaz sem tudi tako, če zdej za nazaj razmišljam, pa tud takrat, no, ko je bil še manjši a ne...smo imeli, no ubistvu, ko je bil še manjši, takrat nismo imeli možnosti za vrtec...zdej, mi smo že zelo kmalu, jaz sem bila še na porodniškem dopustu, ko smo oddali vlogo...pa potem takrat, ko sem jaz šla v nazaj v službo, ni bilo možnosti, da bi šel v vrtec, tako, da smo bili de-jansko primorani poiskati alternativno rešitev a ne. Tako, da smo potem našli eno gospo a ne. Potem pa, ko bi bil, za naslednje šolsko leto pa bi lahko šel, ampak smo se odločili, ker dostikrat rečejo, a ne, da je fino, če je do tretjega leta doma, ali pa, da je tako v varstvu, tako, da smo se potem odločili, da bo potem še eno leto pri tej gospe, a ne. In je potem pri dveh letih in pol začel hodit v vrtec a ne. Tako, da se mi zdi a ne, da za tisto obdobje, da je bilo fino, da je bil v takšnem zaseb-nem varstvu a ne...potem je bil pa že v resnici toliko star, da se je že videlo, da pogreša druž-

bo...tako, da vrtec se mi zdi, da mora biti. Tudi zaradi socializacije, naučijo se postaviti zase. Zdej, če je otrok ves čas sam, je to veliko težje...reda se naučijo...zdej mislim, da starši doma težko dosežemo tako. Tudi se mi zdi, da starši, ne vem...ni to pravilni izraz, da rečem, da podcenjujemo, a ne...kaj otrok vse zmore. Ampak dostikrat si presenečen, kaj že vse zmore, a ne...tako, da nam so tudi že v vrtcu takrat rekli, da naj nas nič ne, tako, doma, da bodo rekli tega pa ne morem...ne morem žlice lepo držati, ne, to že vse znajo. Tako, da doma velikokrat otroci poskušajo „tega ne morem, onega ne morem“, medtem, ko v vrtcu pa vse naredijo brez težav, a ne...ali pa večino stvari.

Pa se vam zdi, da je za otroka bistveno, ker je v vrtcu le do devet ur, da se počuti sprejetega pa varnega?

Ja, midva z možem najbolj po tem...pa se moraš zaupati. Saj ti dejansko ne moreš...upaš, da zaupaš, da so vzgojiteljice dobre in...ampak mislim, da najbolj po počutju otroka vidiš. Če gre otrok rad v vrtec, je po mojem to najboljši pokazatelj, da se tam dobro počuti. Tako, da na to sva midva zelo pozorna.

Kaj pa mislite, da je najpomembnejša vloga vrtca? Zgolj samo varstvo, vzgoja ali, da začnejo otroka že takrat učiti določene stvari, zdaj je tega že zelo veliko, tudi razne jezike?

No, tega pri nas ni. Pri nas smo se, ko smo se starši med seboj pogovarjali a ne...nekateri so izrazili to željo, ne samo željo, pričakovanja, da bi se še več delalo ne...tako se spomnim, da je ena mamica rekla, ko so bili še zelo majhni, dobre dve leta, da ne, ko so vzgojiteljice dale same narisane risbice, zdej so pa otroci dopolnili naprej...je rekla, da zdej so pa otroci že dovolj veliki, da bi lahko že sami narisali a ne. Zdej, jaz bi rekla, da je tako vzgoja skozi igro pomembna a ne...nisem pa pristaš, da bi mogli v vrtcu že ne vem kaj vse početi a ne. Jaz zaupam tem vzgojiteljicam, da zelo dobro poznajo kaj otrok zmore a ne. Tako, kot sem prej omenila a ne...sej mogoče so drugi starši drugačni...ampak jaz moram reči, da sem bila res velikokrat presenečena in še vedno znova sem, kaj že vse lahko naredijo. Dostikrat kar rečeš, pa saj tega še ne zmore, kar pa ni prov. Ker, ko je otrok v vrtcu, pa ko vidiš kaj vse že tam počnejo, pa tudi kakšne izjave že imajo, dostikrat a ne...te pa velikokrat presenet. Tako, da jaz sem zelo zadovoljna, da bi rekla, da kaj pogrešam v tem vrtcu, ne.

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, da jim preveč nalagajo, pričakujejo preveč od njih, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Ja, moram reči, da nimam nič, kot ste omenili, če je to skozi igro...ampak...ne pa, da so res pretirana pričakovanja...otrok se more predvsem igrati...pa se na različne načine, otrok se veliko nauči tudi, ko gre na sprehod a ne. Tukaj, ko je res v bližini, spoznavajo naravo, drevesa, opazujejo letne čase, tako, da...saj za otroke je v tem obdobju, karkoli počnejo vedno neki novega.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik izbire vrtca?

Ja, jaz tega vrtca ne bi...malo težko zdej rečem...pri nas je tako, povsod sem samo kljukce delala. Ubistvu najbližje je, potem je tudi šola zraven, v katero bo potem hodil, tudi to se mi zdi v redu, ker tukaj bo potem le tud večina potem šla naprej. Ampak tako, sama lokacija...če bi slišala slabe stvari o tem vrtcu, a ne...bi odtehtalo. Jaz bi rekla, da na prvem mestu so zagotovo vzgojiteljice, da jim zaupam, da so dobre, da so skrbne a ne...to se mi zdi najbolj pomembno.

Pa je pomembneje, da je strokovno dobro podkovan (tečaji, certifikati) ali, da je vzgojiteljica ljubeča, da ima dober odnos, da jo ima otrok rad?

Ja tako, jaz bi rekla, ta pozitiven odnos, se mi zdi izjemno pomemben. Seveda je dobro, da ima obe plati ane...jaz bi rekla kar...ker zagotovo se znanje na področju pedagogike ves čas izpopolnjuje, tako, da so zagotovo vsa ta znanja tudi pomembna. Ampak brez te...tega veselja delat z otroki, pa tudi vsa ta znanja nič ne pomagajo.

Se vam zdi, da vzgojiteljica dejansko poseiblja to storitev?

Ja, tako je.

Pa se vam zdi, da bi vam olajšalo odločitev, če bi vam ponudili intenzivnejše spoznavanje z vzgojiteljem v fazi izbiranja? Bi tako lažje zaupali otroka vrtcu?

Ja, tako bom jaz rekla, če pogledam nazaj, mene je veliko bolj skrbelo pri izbiri prve varuške, a ne. Pri vrtcu pa nisem imela tega strahu. Zdej, rečem, ne da sem vesela ker sta ravno ti dve, ampak če pogledam tudi ostale v tem vrtcu, ker ne vem kako je tudi v drugih vrtcih, ampak tukaj...vse vzgojiteljice iz celega vrtca čist vsakega otroka poznajo. In moram reč, da ima vse rad. Ker dostikrat reče tudi za druge, popoldne ni več te vzgojiteljice in je kakšna druga ane...ima vse zelo rad, tako, da se jaz nisem takrat spraševala, kdo ravno bo. Bolj mi je bilo takrat res, ko je otrok res sam...niti nismo poznali tiste gospe in moram reči, da takrat, pa še posebej ker je bil tako majhen...sem veliko bolj negotovo se počutila. Tukaj pa, da bi se nekaj prav na veliko pozanimala katera bo, se nisem. Enostavno slišali smo, da je dober vrtec a ne, in to je to.

Kaj pa notranji prostori, sam izgled vrtca, vam to kaj pomeni, ko ste šli gledati je to naredilo vtis?

Takrat, ko sva šla na dan odprtih vrat, sva šla skupaj...saj opaziš notranjost vrtca, ampak ubstvu mi je bilo bolj pomembno, da sem videla tiste vzgojiteljice....pa, da sem videla kaj pravzaprav počnejo. Se pravi, bolj mi je bila spet vzgojiteljica a ne...ta pristop do otrok mi je bil bolj pomemben kot pa ta...ta naš vrtec je zelo star a ne, tako, da se ne more kosat s kakšnimi modernimi a ne, ampak, po mojem mnenju so ljudje tisti, ki naredijo tisto pravo. Ker tudi sama fasada, lepa oprema vrtca, brez tega občutka, prijetnega občutka, ko stopiš v vrtec ne more tega nadomestit.

Se vam zdi, da ko pogledate po stenah, ko vidite veliko otroških slik in tega, da veliko pove o delu vzgojiteljice, da se ukvarja z njimi?

Ja, sigurno. Zdej, če bi bile prazne stene, to je druga stvar. Tukaj tudi, čeprav je star vrtec, so vse stene polne teh risbic in...zdej mi je še posebej všeč, ko je na vratih, tega ubistvu prej še nismo imeli v tem vrtcu, da za vsak dan napišejo vzgojiteljice kaj so otroci počel. Lani je bila tudi ena anketa in tudi jaz sem to napisala, da pogrešam, pa najbrž tudi še drugi starši, da...pa mogoče, da so ta naša mnenja prispevala k temu ane. Ker jaz sem to dejansko malo pogrešala a ne...da sproti vem, ker otrok ti ne pove...včasih ti z zamikom pove...velik stvari ti ne pove in...jaz sicer vsak dan vprašam kako pa je bilo in dostikrat dobim odgovor „vredu“. Sploh fantki so tako, mogoče so punčke bolj zgovorne, ampak...rabiš te informacije, sproti...tako, da pri nas so to zdej začel in vsak dan ga potem tudi vprašam „Ste pa to in to počel?“ a ne in mi potem ponavadi kaj pove. Če ga pa samo vprašam, pa dobim odgovor »v redu«.

Kaj pa če bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na spletni strani? Da bi imel vsak otrok profil za katerega bi imeli geslo le starši in vzgojitelj...v primeru, da se ne morejo udeležiti sestankov?

Zdej, če bi to bilo, bi sigurno jaz to gledala. Mi imamo drugače vsake toliko časa te sestanke, pogovorne ure milsim, da jim rečejo...mi je to bolj pri srcu kot pa...tudi te vzgojiteljici sta starejši, in, zdej če bi že morale bi, ampak drugače pa se mi zdi, da tudi onidve bolj prefreirata ta osebni stik, pa tudi men je ljubši. To, da je napisano kratko in jedrnato na vratih kaj so počeli mi povsem zadošča, pa potem vsake toliko časa ta individualen pogovor. Zdej, tudi, če bi spremljala prek interneta, še vedno potem nimam možnosti vprašat a ne. Tukaj pa, če grem, a ne, potem lahko, če nekaj pove, dam komentar ali pa še zraven kaj vprašam a ne, tako, da zame ne bi mogla ta oblika komunikacije nadomestiti.

Kaj pa mislite glede prehrane v vrtcu? Ste zadovoljni?

Ja. Jaz sem se dostikrat tud pohecala, da bi ostala na kosilu. Tud slišim prijatelje, a ne, ki imajo v enem od ljubljanskih vrtcev otroka, ampak spremljajo tudi kakšni so naši jedilniki, in so nam tudi rekli, da imajo naši otroci boljša kosila. Tudi gledam jedilnike, so zelo raznovrstni a ne...tudi zdaj, saj to je verjetno povsod, ko ima vedno več otrok alergije a ne in imajo za vsakega otroka napisano česa ne sme, vse to upoštevajo...je v redu, ja ja.

Ker nekateri starši se dosti pritožujejo glede jedilnikov?

Jaz nimam tuki nobenih pripomb, res. Zdej edino mogoče, kar se mene tiče, da ni v redu, kar se hrane tiče, ampak ne glede teh kosil...je to, da vseeno dobijo preveč bonbonov. Pri nas je navada, da otrok neki sladkega prinese, recimo takrat ko ima rojstni dan...čeprav nas veliko staršev meni, da bi bilo bolje če bi kako sadje prinesli. Pa sej sadje že tako ali tako dobivajo sproti, so pa recimo zelo veseli nekaj sladkega...tako, da saj ne gre za to, da otrok ne bi smel nič sladkega pojest, ampak ponavadi že doma, a ne...in tudi, ko se pogovarjam z ostalimi starši a ne, se nam zdi, da če že otrok doma dobi, da potem bi bilo v redu, da vsaj v vrtcu ne bi. Glede samih kosil, pa zajtrkov pa nimam pripomb.

Se vam zdi pomembnejša osnovna storitev, varstvo in vzgoja, kot pa te razne dodatne storitve, razni tečaji, športne dejavnosti, bolj zdrava prehrana?

Varstvo. Pa vse te dejavnosti, ki jih počnejo v tem rednem varstvu. Zdaj, vse ostale stvari, ki jih ponujajo zraven...pri nas sicer, v našem vrtcu, je edino planisnki vrtec...sem smo ga zdaj tudi vpisali, ker je sam izrazil željo. Midva za nobeno stvar nisva, oziroma nikakor ne milsiva, da bi otrok nekaj moral, če ne želi...seveda ga spodbujaš, ampak seveda, če nima želje, pa ga seveda ne. Tako, da pri nas je to zdaj začel jeseni v ta planisnki krožek hodit, in mu je zelo všeč. Vse ostale dejavnosti, ki pa so, je da drugi ponujajo in potem v vrtcu dobiš te prospekte in se lahko odločiš a ne. Tako, da mi zaenkrat se še nismo, ker ni še nič izrazil želje, da bi kam hodil in tako, da edin kar sva midva še posebej hodila, je bila ena telovadba. Ker so tako fino zorganizirali, da je bilo še posebej za mamice pa za otroke istočasno, ampak v ločenih dvoranah. Tako, da je vse trajalo ob istem času, tako, da to se je men zdelo zelo v redu. Tako, da je on hodil na telovadbo za mulčke, jaz pa na svojo telovadbo. Vse ostalo pa...razmišljamo o plavalnem tečaju. To je rekel, da zdej bi že...tako, da na prvem mestu pri teh dodatnih je...da če bi se kaj odločili je, da otrok, da je njegova želja, pa vsekakor, da tega ni preveč.

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu, kje pa bi spregledali stvar?

Ja, spet na prvem mestu vzgojiteljica. Če bi imela občutek, da je odnos do otroka neprimeren, a ne, potem...to se mi zdi ključno.

Kakšna pa je po vašem mnenju idelana vzgojiteljica?

Na prvem mestu, da ima rada otroke, to se zelo hitro vidi. Da jih spodbujajo, da...da jih znajo pohvalit, napredek, a ne. Da jih znajo tudi usmerjat. Jaz bi rekla, da kot starši si včasih, ali pa velikokrat, tudi v dilemi, kje te meje postaviti, da ne boš otroka preveč omejeval, ampak hkrati tudi dovolj, da bo ravno prav, a ne...se mi zdi, da dokler nimaš otroka, se ti zdi to enostavno, potem pa hitro vidiš, da se sam neprestano učiš. Tako, da vzgojiteljice to znanje zagotovo imajo v veliko večji meri kot mi...tako, da se mi zdi to zelo pomembno, tudi, da jih znajo naučiti te samostojnosti, spodbujati...spodbujati pri samostojnosti in tudi pri ustvarjalnosti..to se mi zdi zelo pomembno.

Kaj pa odziv otrok na vzgojitelja? Vi ste rekli, da je bilo zelo v redu, ampak recimo, da ne bi bilo, bi razmišljali o prepisu?

Ja. Ker to se mi zdi res zelo pomembno. Ker že prej, ko je bil pri tisti gospe, sem bila zelo pozorna na to, kako se je vedel...ravno zaradi tega, ker te gospe nisem poznala. Sej potem sta se zelo lepo razumela in imamo še zdaj stike, ampak...od vsega začetka sem bila na to zelo pozorna, res. Da vidim, da gre otrok z veseljem v vrtec, ne sicer vsak dan a ne, ampak, da je tako, da tudi z veseljem reče „mami, dans grem pa v vrtec“ ali pa „greva zdej v vrtec“. In zdej, če ne bi bila dobra vzgojiteljica, ali pa to kar ste me prej vprašali...da tudi ni preveč stroga, da je ravno prav, da ima otrok občutek varnosti, prijeten občutek, ko je v vrtcu, ampak hkrati, da se pa tekom tega, kar se v vrtcu dogaja, da se tudi razvija.

Poglobljeni intervju 2

Intervjuvana oseba: mati dveh otrok, starih 5 in 7 let, zaposlena kot medicinska sestra

Datum in čas: 30.2.2011, 17.00-17.35

Se vam je že kdaj pripetilo, da ste imeli v večernem/popoldanskem času kakšen dogodek (prireditve, zabava, sestanek) in ste morali iskati varstvo za vašega otroka?

Ja seveda, vsake toliko časa pride kaj takega. Pri nas imam jaz službo v turnusu, enkrat delam dopoldne, enkrat popoldne, včasih pa nočno. Mož pa ponavadi dela do štirih, vendar imajo vsake toliko časa razna izobraževanja ali pa inventure in če se zgodi, da je to ravno takrat kot imam jaz nočno, je potrebno iskati varstvo.

Se to pogosto dogaja?

Pa ne bi rekla, da ravno pogosto...vsake toliko časa.

Na koga se v tem primeru obrnete?

Ponavadi na mojo sestro, ki živi v bližini ali pa na stare starše...vendar so že vsi toliko stari, da jih nočeva preveč obremenjevati z otrokoma. Sicer je pa starejši sin že v šoli in je lahko nekaj ur tudi sam, mlajši pa je star pet let in zanj pa je že potrebno varstvo...ne more starejši paziti nanj.

Kaj pa kakšne druge alternative?

Pri naju ni bilo nikoli problema, ker imava v bližini res kar nekaj sorodnikov...drugače pa, če res ne bi imela izbire, bi poklicala kakšno varuško..ampak kot sem rekla, zaenkrat še ni bilo potrebe.

Kaj pa če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudil svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri?

Aha...vrtec...ja mogoče če bi bil kje v bližini. Ampak to samo za kakšne izredne primere. Pa tudi to bi prišlo v poštev samo za mlajšega...kam pa potem z starejšim?

Recimo, da je lahko že sam doma, oziroma, da prespi pri prijatelju?

Aha, da bi potem potrebovali varstvo samo za malega...pa mogoče bi se pa odločila za to, če bi že imela na voljo...zakaj pa ne...samo, to bi prišlo v poštev v popoldanskem terminu, potem ponoči pa bolj ne...ne vem, če bi ga puščala tam ponoči.

Se pravi, za občasne popoldanske termine se vam zdi to zanimiva rešitev?

Pa ja, zdajle se mi kar vrede sliši.

Kakšne pa so vaše izkušnje z vrtecm? Jih imate?

Ja, naše dva sta bila oba v vrtcu...se pravi, eden je še zmeraj, drugi je že v šoli...drugače pa moram reči, da ni bilo nikoli nobenih problemov.

Za kakšen vrtec pa to gre?

Hodita, oziroma starejši ne več, v javni vrtec, tu v bližini našega stanovanja. Se mi zdi zelo fajn, da sva ga našla tako v bližini. Priročno.

Glede na to, da je izbira vrtce pomembna odločitev, saj zajema vašega otroka, ste iskanju namenili kaj več časa?

Seveda sva se pred odločitvijo pogovarjala in malo pregledala kaj pravijo o tem vrtcu...ampak so bili vsi navdušeni...pa glede na to, da je v bližini našega doma...ostalih potem niti nisva gledala.

Torej je to edini vrtec, ki ste si ga ogledali?

Ja...saj pravim, o njem sva slišala same pozitivne stvari, plus bližina doma...to je bilo to.

Kaj pa če bi bil bolj oddaljen?

Verjetno bi se vseeno odločila zanj...no ja, ali pa ne...bližina je zelo pomembna. Mogoče, če bi bil kje na poti od doma do službe...ali pa blizu službe...ja, potem mogoče vseen. Da pa bi jih vozila nekam čisto na drug konec, to pa ne.

Odločitev je bila skupna?

Pa ja...mislim, jaz sem se pogovarjala s kolegicami in so mi omenile, da so zadovoljne s tem vrtcem in potem sva se o tem pogovorila še z možem.

Kje vse ste isklali informacije?

Najprej pri znancih, prijateljih...kakšne so njihove izkušnje. Potem sem malo pregledala na internetu, pa prebrala njihove brošure. Pa seveda potem še sam obisk vrta in pogovori z vzgojiteljico.

Kaj pa vpliv cene?

Moram reči, da cena ravno ni imela kakšnega vpliva...zdaj, verjetno, če bi bil zelo drag, potem ne bi...a ne...se ne bi odločila za tega. Je sicer nekoliko dražji, ampak...ni zdej to neki velikega. Pa glede na to, da je skoraj zraven stanovanja...

Kakšen je bil vpliv samega vzgojitelja in osebja v vrtcu, prvi stik z njimi?

V redu je...vzgojiteljice so vse prijazne...tudi vse nekoliko starejše že...ampak se jim vidi, da so fajn. Tako, da nisem imela nobenega problema s tem, da pustim otroke tam.

Kaj pa odziv otrok na vzgojitelja?

Naše dva sta imela vsak drugo vzgojiteljico...ampak sta jih oba dobro sprejela. Starejši sicer nekoliko bolje, ker je bil takrat že tudi starejši...je bil že tri leta...mlajši je bil pa malo več kot eno leto in je bil nekoliko problem...ampak niti ne zaradi vzgojiteljice, bolj zaradi tega, ker ni smel biti doma.

Ali ste izkoristili mogoče možnost prisostvovanja pri urah?

No, prvi dan sem nekolika ostala z njima, drugače pa, da bi prav gledala kaj počnejo, pa ne.

Kako bi ocenili vaše izkušnje z vrtcem?

Na podlagi vsega...moram reči, da v redu...nikoli ni bilo nobenih problemov, otroka sta zadovoljna, tako, da zaenkrat je vse super.

Vidite v vrtcu pomembno ustanovo za otroka?

Seveda, saj je tam le po osem ur na dan, pa še tako majhni so še...tako, da brez dvoma je pomembna za otroka. Poleg tega pa ima tam tudi prijatelje, da ni sam doma...pa tudi drugače je, ker je tam vzgojiteljica...se bolj navadi nekega reda in določenih pravil...je malo drugače kot doma...se mi zdi, da se vzgojiteljice bolj...ne bojijo, bolj jo poslušajo, ker pač ni mami.

Kakšen vpliv ima vrtec na otroka?

Mislím, da ima pozitíven vpliv in ga potrebujejo. Tam pride v stik z ostalimi ljudmi in otroki, ki so izven kroga družine...tako, da mislim, da to potrebuje vsak otrok. Drugače zna biti problematičen vstop v šolo...ker je navajen samo domačih okoli sebe, potem pa pride kar naenkrat med neznane ljudi, pa že nekoliko starejši je...

Je torej nujen za otroka?

Po mojem mnenju, da, sedaj kar ja. Glede na to, da pride tam v stik z drugimi otroki, se navadi teh odnosov med ljudmi, sklepa prijateljstva. Mislim, da otrok veliko pridobi z vključitvijo v vrtec, navadi se na nek določen red, ki bi ga doma morda težko dosegel...

Kako vidite vrtec, kot kraj za pridobivanje socialnih veščin, sklepanje prijateljstev?

Tudi, ja. Kot prvo, je pač kraj kjer otroci preživljajo dan v igri in se imajo fajn...tekom tega pa ja...seveda pridobivajo vse te veščine, saj so ves čas v kontaktu...če je otrok doma, je definitivno prikrajšan pri tem...pa tudi ni enako.

Glede na to, da tam preživi toliko časa, menite, da je bistveno, da se tam počuti sprejet in varen?

Definitívno! To je najpomembnejše...saj, če tega ni, nikakor ne bi užival v vrtcu...kar bi tudi doma opazili. Glede na to, da nekateri otroci že zelo kmalu pridejo v vrtec...se pravi že po prvem letu, je občutek varnosti in sprejemanja zelo pomemben.

Kje pa vidite glavno vlogo vrtca?

Ja, kot prvo, je to verjetno varstvo. Pač, da skrbijo za otroke, da se imejo lepo, da pazijo na njih...se pravi, da poskrbijo za varnost.

Kaj pa vzgajanje?

Ja seveda. Vrtec vzgaja...se pravi čez celoten dan, dejavnosti...čist tako mimogrede vzgojiteljki skrbijo za vzgojo..

Menite, da bi moral vrtec skrbeti tudi za učenje otrok, in ne zgolj za varstvo in vzgojo?

Ja, ampak seveda tako, bolj malo...sem pa tja. Nikakor ne preveč...ker so otroci takrat le še majhni...in mislim, da ni nobene potrebe, da bi jim že vsiljevali ne vem kakšne stvari vse...pač tako,

tekom raznih iger, sprehodov...ali pa ob ogledih knjig. Še vedno pa mislim, da sta na prvem mestu vzgoja in varstvo...da je to pomen vrtca. Za učenje je potem še toliko časa, a ne.

Vidite vrtec potem kot pripravo na nadaljnje šolanje in življenje?

Ja! Točno tako. Otroci se v vrtcu pač seznanijo z določenimi stvarmi...povsem tako okvirno...pridobijo te socialne veščine...kar jim potem pride prav, v kasnejše obdobju.

Menite, da ga že v vrtcu naučijo samostojnost?

Ja, verjetno ja. Če je vzgojiteljica prava...seveda pripomore k samostojnosti. Saj mora tam veliko narediti sam...jih je le okoli dvajset v skupini in vzgojiteljica ne more posvetiti vse pozornosti enemu samemu. Ker, če bi bil doma...ga potem malo razvajaš...in misliš, da nečesa še ne more narediti...kar pa seveda ni res. S tem mu nikakor ne pomagaš...

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Res je že čisto preveč vseh teh dejavnosti...pa športni krožek, likovni, učenje jezikov...kar ni konca. Vedno več je teh ponudb, tako, da mogoče ja...pa sploh potem, ko še ostali otroci govorijo kam so se vpisali, da potem še bolj hočejo hoditi. Pri nas oba hodita na športni krožek, neke telovadne urice, ostalo pa zaenkrat ne.

Kakšna so vaša pričakovanja od vrtca?

Pričakovanja? Ja, da poskrbijo za dobro vzdušje, da se tam dobro počuti, da so vzgojiteljice prijazne.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik pri izbiri?

Mislim, da je najpomembnejši odnos vzgojiteljic...ker če tu nekaj ne štima...potem se otrok nikakor ne bo počutil v redu in mislim, da če bi to nekaj časa trajalo...potem bi zihert začeli premišljevati o kakšnem drugem vrtcu.

Kaj pa pomen lokacije?

Ja sama lokacija je seveda pomembna...ne bi se vozila na drugi konec Ljubljane zaradi vrtca. Pri nas smo imeli srečo, da nama je bil vseč vrtec, ki je povsem v bližini našega stanovanja...tako, da ni bilo problema. Drugače bi pa tako gledala, da bi nama bilo nekje sproti, ko greva v službo...ker drugače je preveč izgube s časom...pa si tega že res ne moremo privoščiti...že tako se nam vedno kam mudi, pa da bi zjutraj v tej gužvi še prevozil celo Ljubljano...

Kaj pa sama okolica vrtca?

Tukaj pa moram reči, da nekoliko pogrešam bližino gozda, travnike...jaz sem odraščala na vasi in povsod naokoli je bil gozd in ni bilo nobenega hrupa...pač podeželje. V Ljubljani pa tega seveda ni...na žalost ni v bližini niti parka. Ampak ima pa vrtec spredaj travo na kateri so igrala, tako, da je vsaj nekaj zelenega.

Bi morda otroka vpisali v bolj oddaljen vrtec, zgolj zaradi bolj naravnega okolja?

Mislim, da ne...seveda bi mi bilo bolj všeč, če bi bilo več dreves in trave...pa, da niso okoli sami bloki in kakšna podjetja...ampak žal ne gre...prevelika izguba časa s prevozi. Pa glede na to, da sva z možem zadovoljna z vrtcem, da so vzgojiteljice prijazne, da je otrok zadovoljen...potem to pač spregledaš.

Kaj pa cena? Bi se odločili za dražji vrtec, če bi bil boljši?

Verjetno ne.

Kaj pa sama priporočila znancev?

Ja, v našem primeru je bil to glavni dejavnik...če ti rečejo tvoji prijatelji, da je zelo vredno, da vse štima...če ti to reče nekdo ki mu zaupaš...potem je to najboljši pokazatelj kvalitete.

Kaj pa spletne strani? Kaj bi morala vsebovati?

Spletna stran zame niti ni tako pomembna, ker nisem ravno računalniški tip...tako, da glede tega nimam ravno kakšnih predlogov...ker je verjetno ne bi obiskovala...to, da malo pobrskam še gre, za kaj več pa bolj ne...mislim, da že otroka veliko bolj obvladata to...

Kaj pa v primeru, da bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na tej strani?

Ja če bi bilo res to, bi se verjetno potrudila in pogledala...ampak, če popravem po pravici, vse to raje opravi osebno...se pogovorim z vzgojiteljico...mislim, da je tako veliko boljše. Ker ne more to nadomestiti tega odnosa...saj imaš kakšna vprašanja pa tako a ne...

Kakšen pa je pomen osebj v vrtcu?

Seveda je pomembno kakšni so vzgojitelji. Ubistvu je to skoraj edino kar vidiš.

Pa je pomembneje, da je strokovno dobro podkovan ali, da je dober na čustveni komponenti?

Oboje. Kot prvo, mora seveda vedeti kaj dela. Čeprav seveda to, da zna z otroki, da jim daje občutek sprejemanja, da je z njimi ljubeč...to je seveda tudi zelo pomembno. Mogoče je celo pomembneje...

Kakšen pa je za vas dober vzgojitelj?

Prijazna, ljubeča...ampak, da zna biti tudi stroga...da zna postaviti otroku meje, ki jih potrebujejo. Pa seveda, da zna odreagirati v raznih primerih...ker otroci so le zelo različni in sposobni marsičesa. Pomembno se mi zdi, da se zna približati otroku in ga spodbujati...

Kaj pa prostori v vrtcu?

V našem vrtcu je vse bolj enostavno, nobenih modernih stvari. Moram reči, da mi je to kar všeč. Pomembno je, da je čisto...pa ja, seveda, da je poskrbljeno za varnost...drugače pa sami prostori niso ravno odločujoči pri meni...

Menite, da razstavljeni likovni izdelki povedo veliko o delu vzgojitelja?

Seveda! Moram reči, da mi je najlepše, ko pridem v vrtec, da vidim po stenah razne risbice in čimveč njihovih izdelkov. Če jih ne bi bilo...potem bi sklejala, da jim nič ne da za delat.

Se vam zdi, da razne dodatne dejavnosti, kot so organizacije športnih dogodkov, delavnice, pomoč staršem, vplivajo na odločitve?

Zame ne...že tako menim, da je vsega preveč..

Vidite morda korist v predavanjih in sestankih za starše?

Pa, če povem po pravici, pri odločanju za vrtec tega verjetno ne bi preverjala. Sedaj pa, ko v našem vrtcu včasih organizirajo takšne sestanke in imam ravno čas, pa grem tja. In moram reči, da včasih izvem kar kaj koristnega.

Kaj pa menite na prehrano v vrtcu?

Mi smo zelo zadovoljni...hrana je vredno. Mislim, da poskrbijo, da je res raznolika...tako, da tu se nimamo za pritoževati.

Skrbijo za zdravo prehrano?

Ja...pa saj sedaj že povsod toliko poudarjajo pomen zdravega prehranjevanja...mogoče kar malo preveč že...ampak, ja, mislim, da pri nas lepo poskrbijo za to...jim tudi povedo za kaj je katera hrana dobra...tako, da včasih še mene kaj podučijo, kaj bi morala jesti, da bi bila zdrava...

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu, kje pa bi spregledali stvar?

Recimo, da, če bi bila otroka zelo nesrečna v vrtcu...potem, a ne, bi verjetno sklepala, da nekaj ni v redu...ali pa, ja, če bi slišala, da se vzgojiteljica neprimerno obnaša...recimo, da je koga udarila...pri tem bi vsekakor šla tja in se pogovorila...pa, da vidim, o če se stvar da rešit a ne...pa saj pri takih stvareh nikoli ne veš kaj je res...

Največja korist?

Mislím, da socializacija.

Poglobljeni intervju 3

Intervjuvana oseba: mati dveh otrok, zaposlena kot bančna uslužbenka

Datum in čas: 7.3.2011, 18.15-18.50

Se vam je že kdaj pripetilo, da ste imeli v večernem/popoldanskem času kakšen dogodek (prireditvev, zabava, sestanek) in ste morali iskati varstvo za vašega otroka?

Ja, včasih se tudi to zgodi.

Se to pogosto dogaja?

Ne prav zelo pogosto.

Na koga se v tem primeru obrnete?

Hja, ker imamo srečo, da živimo v isti hiši kot mama...se nanjo obrnem. Ona je tista, ki rešuje take situacije.

Kaj pa kakšne druge alternative?

Jih ne rabim, tako, da po njih ni nobene potrebe.

Pa recimo, da bi jo potrebovali? Na koga bi se obrnili?

Potem pa verjetno kakšna varuška ali pa kakšni znanci. Aja, ali pa recimo mogoče bi preverila kaj ponuja ena punca iz okolice...sem zadnjič videla plakat, kjer ponuja varstvo...ne vem ali je to bolj kot varuška, pač čuvanje otrok. Tako, da v skrajnem primeru bi preverila to.

Kaj pa, če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudi svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri?

Pa ubistvu bi tako storitev premalokrat potrebovala, da bi sploh prišel v poštev.

Ampak saj to ne bi bil kot običajen vrtec, kjer ga obiskujejo vsakodnevno, ampak pač po potrebi.

Aja, potem...ja kaj pa vem, če bi bilo nujno...no, če ne bi bilo kakšne druge varijante, bolj priročne. Ker vseeno je bolj pripravno, da otroka ni treba odpeljati drugam, da ostane doma. Ker v tem primeru, da ga čuva nekdo od domačih a ne...potem je vse enostavnejše.

Se vam zdi, da bi tak vrtec bil smiselen?

Kaj pa vem, ne vem koliko je potreb po tem. Mogoče v mestih...kaj pa vem...

Kaj pa menite, da bi moral nuditi, da bi se odločili zanj?

Ja, za popoldanski čas bolj mal...itak potem kmalu zaspijo. Pa potem ne rabijo nič, samo da nekdo nanje čuva, a ne...

Kakšne pa so vaše izkušnje z vrtcem? Jih imate?

Ja. Jah, čisto vrede izkušnje. V mojem primeru recimo, ker imamo doma možnost varstva pri moji mami, a ne...smo dali otroke šele v vrtec enega pri štirih enega pa pri petih letih. Ker takrat otrok že tudi potrebuje družbo sovrstnikov, da se...kako bi rekla...navadi še drugih ljudi, da je potem pač lažji vstop v šolo, a ne.

Za kakšen vrtec pa to gre?

Ja, običajni, se pravi javni vrtec, ki je v naši bližini.

Glede na to, da je izbira vrtca pomembna odločitev, saj zajema vašega otroka, ste iskanju namenili kaj več časa?

Jah ne, mi smo izbrali tega, ki je v našem kraju. Ker drugega niti ni v bližini, ker smo v manjšem kraju...edino, če bi potem gledali kakega na poti v Ljubljano.

Torej je to edini vrtec, ki ste si ga ogledali?

Aha.

Kaj pa če bi bil bolj oddaljen?

Ja, če tukaj ne bi imeli mesta, bi morali iskat drugje seveda.

Odločitev je bila skupna?

Skupna.

Kje vse ste isklali informacije?

Samo v vrtcu. Saj tukaj, ko je manjši kraj, že vidiš, ko otroke peljejo na sprehode, jih vedno srečuješ...poznaš vzgojitelje. Tako, da drugje niti ni bilo potrebe iskati informacije. Si videl že iz tega, ko si jih videl zunaj, ko so se igrali, kakšni so vzgojitelji...

Kaj pa vpliv cene?

Ubistvu niti ni bila pomembna. Važna je bila bližina, da otroku ni treba tako zgodaj vstajat...ker, če bi ga vozili kam dlje, bi bilo takoj treba. Pa tudi, da popoldne, če ne moremo mi prit iskat, se pravi jaz ali pa mož, da lahko gre mama...peš.

Kakšen je bil vpliv samega vzgojitelja in osebja v vrtcu, prvi stik z njimi?

Prvi stik? Pa saj smo jih že od prej poznali, tako, da sem itak vedela, da so v redu. Ker sem jih od prej poznala...poznala tudi njihov pristop, način dela z otroci. Sploh pri mlajšem otroku. Ubistvu je to v manjšem kraju čisto drugače, kot pa, če ga daš v nepoznan vrtec. Vzgojitelji so dejansko sami domačini.

Kaj pa odziv otrok na vzgojitelja?

Oba rada hodita, oziroma ja...sedaj je starejša v šoli...ampak, ko je še hodila v vrtec, je hodila zelo rada. Nikoli ni bilo nobenih problemov.

Ali ste izkoristili mogoče možnost prisostvovanja pri urah?

Pa ne...ker smo itak že tako videli...še takrat, ko otroka nista bila v vrtcu, so se občasno srečevali z vrtcem pri igri v parku ali pa na igrišču...ko so šli, a ne, na sprehod z mamo...pa so se poznali med seboj in so se igrali. Tako, da drugače pa niti ne, ni bilo potrebe...otroci so se večinoma že poznali...tako, da ni bila taka velika sprememba, ko sta enkrat začela v vrtec hodit.

Kaj je na koncu odločalo?

Bližina, ker je res oddaljen kakšnih petsto metrov od naše hiše.

Kako bi ocenili vaše izkušnje z vrtcem?

Hja, nimam slabih izkušenj. Vedno je bilo vse v redu.

Vidite v vrtcu pomembno ustanovo za otroka?

Ja. Seveda je pomembna, ker je to pač...otroku omogoča druženje s sovrstniki, pa prilagajanje... doma tega ne dobi, ker več stvari v vrtcu delajo.

Kakšen vpliv ima vrtec na otroka?

Ja, če se dobro počuti, pozitiven.

Je torej nujen za otroka?

Nujen ni, je pa seveda zelo zaželen.

Vidite vrtec kot kraj za pridobivanje socialnih veščin, sklepanje prijateljstev?

Aha...seveda.

Napram temu, da je doma...

Ja, tudi doma lahko, ampak tam ima večje možnosti...je več ljudi, različnih. Drugače je.

Glede na to, da tam preživi toliko časa, menite, da je bistveno, da se tam počuti sprejet in varen?

Ja, seveda je pomembno, da se dobro počuti.

Kje pa vidite glavno vlogo vrtca?

Da čuva otroke, pa...razvijajo otrokovo ustvarjalnost, širijo obzorja.

Kaj pa vzgajanje?

Ja, tudi. Ampak mislim, da je to bolj v domeni staršev. Drugače pa seveda tudi v vrtcu, ker je toliko časa tam.

Menite, da bi moral vrtec skrbeti tudi za učenje otrok, in ne zgolj za varstvo in vzgojo?

Pa saj ubistvu se tudi učijo v vrtcu...skozi igro. Spoznavajo letne čase...pač primerne stvari njihovi starosti.

Vidite vrtec kot pripravo na nadaljnje šolanje in življenje?

Ja, iz tega stališča je priprava na nadaljnje šolanje. Če je otrok v vrtcu mu je potem lažji prehod v šolo. Pozna sošolce že...pa malo bolj je navajen na red. Če pa ne hodi v vrtec, mu je takrat vse novo in mu je potem vse to šok...velika sprememba.

Menite, da ga že v vrtcu naučijo samostojnosti?

Ja, v vrtcu mora bit bolj samostojen kot doma. Že zaradi tega, ker jih je več...ker vzgojitelj se ne more vsakemu posameznemu otroku posvečati, kakor se doma. Sigurno, otrok, ki hodi v vrtec je bolj samostojen, kot tisti, ki ne... običajno.

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Niti ni nujo, da je...večinoma te dejavnosti so prostovoljne. Za ostalo pa, če vzgojiteljica vidi, da otroke zanima kakšna stvar...potem ne vidim razloga zakaj jih ne bi tega učili...recimo pisanje in branje. Če pa jih ne, potem pa seveda, da se jih ne sili, ker takrat res še ni treba.

Kakšna so vaša pričakovanja od vrtca?

Da čuva otroke. Pa, da razvijajo različne spretnosti.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik pri izbiri vrtca?

Bližina. Pa da se otrok dobro počuti v vrtcu, da rad hodi.

Se pravi lokacija je najpomembnejša?

Ja, pri nas ja.

Kaj pa sama okolica vrtca?

Tudi. Samo, ker živimo na vasi je lepa okolica, veliko prostora za gibanje v naravi...na svežem zraku. Tako, da s tem imamo kar srečo.

Bi morda otroka vpisali v bolj oddaljen vrtec, zgolj zaradi bolj naravnega okolja?

Saj mi smo v naravnem okolju...bolj bi bilo že težko.

Kaj pa če bi živeli v mestu?

Ja... pa tudi, če bi v mestu živeli, bi otroka težko dali v vrtec kam ven, ker zgubiš preveč časa na vožnji. Potem bi bilo preveč zamudno vse skupi...mogoče v kakšnem drugem primeru, če ne bi bilo tako dolgih delovnikov, ko loviš minute, pa ne.

Kaj pa cena? Bi se odločili za dražji vrtec, če bi bil boljši?

Če bi imel na razpolago dva vrtca...pa približno ista oddaljenost...pa bi se mi zdel eden boljši, bi se odločila zanj, čeprav bi bil dražji.

Kaj pa sama priporočila znancev?

Ja tudi to je pomembno. Da vidiš kakšne izkušnje imajo drugi in se potem tudi ti sam lahko odločiš. Če so drugi zadovoljni z vrtcem, potem, a ne, domnevaš, da je v redu.

Kaj pa spletne strani vrtca jih pogledate?

Ja, spremljam vsake toliko časa. Preverim...čeprav za vse novosti zveš pri tem, ko prideš otroka iskat. Pogovor z vzgojiteljico, pa na oglasni deski...

Kaj bi morala vsebovati stran? Se vam zdi, da kaj manjka?

Meni je kar v redu. Nič kaj takega ne pogrešam.

Kaj pa v primeru, da bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na tej strani?

Jah bi bilo v redu. Dobra alternativa, če ne moreš biti tako prisoten v vrtcu, zaradi službe, kakšnih obveznosti...da vidiš, kaj se dogaja z otrokom v vrtcu.

Kakšen pa je pomen osebja v vrtcu?

Osebje je zelo pomembno. Mora dati otroku občutek varnosti.

Se vam zdi, da vzgojitelj dejansko poseiblja storitev?

Ja. Ker otrok, a ne, preživi dejansko z njem do osem ur vsak dan...tako, da je tudi od njega odvisno ali otrok rad hodi v vrtec ali ne...od njegovega pristopa.

Pa je pomembneje, da je strokovno dobro podkovan ali, da je dober na čustveni komponenti?

Oboje je pomembno. Mogoče za otroka bolj, da je prijazen, ljubeč...sploh pri manjših a ne..da imajo občutek sprejetja. Seveda mora biti tudi strokoven, ampak bolj prevladuje ta čustvena komponenta.

Kakšen pa je za vas dober vzgojitelj?

Mora imeti rad otroke. Da zna z otroki, da jim daje občutek varnosti...da jih navaja na red...se pravi, da mora biti tud strog. Jim zna postaviti meje, ker to pač rabijo.

Je možno, da se na podlagi njega odločite o izbiri vrtca?

Možno je. Če bi nekje obstajal tak res izjemen vzgojitelj, da bi se nam zdelo, da se nam splača otroka vpisati tja zaradi tega...potem mogoče, ja. Čeprav...ne vem.

Vidite v intenzivnejšem spoznavanju z vzgojiteljem v fazi izbiranja možnost lažje odločitve? Bi tako lažje zaupali otroka vrtcu?

Ja. Ampak, kot sem že omenila, pri nas se že tako vsi poznamo, tako da to ni bilo potrebno. Drugače bi bilo pa sigurno to dobrodošlo in bi olajšalo odločitve, če veš, da je vzgojitelj sposoben

pa, da uživa v svojem delu. Ker, če bi videla, da je povsem nezainteresiran, bi verjetno bolj razmislila ali bi mu dala otroka v varstvo.

Bi otrokov negativni odziv na vzgojiteljico vplival na odločitev?

Ja seveda...oziroma...če bi videla, da se otrok ne počuti dobro pri eni vzgojiteljici, bi se najprej pogovorila z vzgojiteljico kaj je problem in ga poskušala skupaj rešiti...z njo...če pa se ga ne bi dalo rešiti bi otroka v drug vrtec dala.

Kaj pa prostori v vrtcu?

Ja, tudi prostori morajo biti prijetni, varni, v barvah...se pravi pisani...dovolj veliki, pa saj imajo že po zakonu vrtcu določeno velikost.

Menite, da razstavljeni likovni izdelki povedo veliko o delu vzgojitelja?

Ja. To kaže na to, da dela z otroki, da razvija njihovo ustvarjalnost, spoznava jih z različnimi tehnikami. Če ne bi bilo nič obešenega in razstavljenega, bi mislila, da je nekaj narobe z vzgojiteljico...no z njenim pristopom.

Se vam zdi, da razne dodatne dejavnosti kot so organizacije športnih dogodkov, delavnice, pomoč staršem, vplivajo na odločitev?

V bistvu to ne vpliva na odločitev.

Vidite morda korist v predavanjih in sestankih za starše?

Ja, korist pa je...vedno, če kaj novega zveš ni nič narobe. Karkoli zveš je v redu.

Pripomore k odločitvi?

Samo zaradi tega se ne bi odločila za en vrtec...če pa obstaja možnost, pa, če te zanima, pa seveda izkoristiš. Drugače pa, če te kaj zanima, pač poiščeš na internetu oziroma kje drugje.

Kaj pa menite na prehrano v vrtcu?

Prehrana bi morala biti čim bolj zdrava. Naravna, iz domačega okolja. Veliko sadja, zelenjave..

Skrbijo za zdravo prehrano?

Za moj okus, premalo...vse je preveč mokasto, ampak otroka sta zadovoljna. Drugače pa malice so večinoma sadne, tako, da to je kar v redu.

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu?

Kot prvo, če ni vzgojiteljica v redu, pri tem nikakor ne bi popuščala in otroka ne bi vpisala v ta vrtec.

Poglobljeni intervju 4

Intervjuvana oseba: vzgojiteljica v vrtcu, načrtuje otroka

Datum in čas: 18.3.2011, 19.30-20.10

Hipotetično gledano, na koga bi se obrnili, če bi imeli zvečer/popoldne sestanek, gledališče, večerjo, pa ne bi imeli varstva za otroka?

Stari starši so v spodnjem stanovanju, tako, da na njih najprej. Drugače je pa v bližini dovolj drugih sorodnikov...

Kaj pa kakšne varuške?

Kaj pa vem...mogoče, če bi kdo koga priporočil...

Kaj pa, če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudil svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri? Se vam zdi, da bi prišel v poštev, sicer ne za vsak dan, ampak, če pride kaj takega, kot so recimo sestanki, pa da ne bi bilo možnosti starih staršev, da bi se lahko poslužili te izbire?

Pa saj to že obstaja...

Se vam zdi to primerna rešitev? Bi prišla upoštev za vas?

Če je možno drugače, potem ne, mi to ni všeč.

Kaj bi moral nuditi, da bi vas prepričalo?

Ne vem, res ne vem...ker tudi sama delam v vrtcu, tako, da vidim in slišim marsikaj in res ne vem...ker res nimam velikega zaupanja v to...pa sej so tudi vzgojiteljice različne, tako, da ne morem reči, da je ravno vse slabo.

Kakšne so izkušnje z vrtci? Jih že imate?

Ja, zaenkrat še samo iz ene strani.

Pa se vam zdi, da je vrtec zelo pomemben za vsakega otroka?

Ja, seveda. Res se mi zdi, pa ne samo zaradi tega, ker pač delam v vrtcu.

Zakaj?

Sploh za kakega egoista, kakega edinčka je ful primerno, da gre v vrtec. Ali pa za kakega, ki se ne zna sam postaviti zase, da se nauči boriti za igrače. Ali pa za enega, da se nauči deliti. Tako, pa da se malo ljudi navadi. Meni se zdi vrtec ful pomembna stvar. Veliko se naučiš, pa tako kot sem že rekla, navadiš se ljudi. Hodi okrog, zihér na kake take stvari, ko drugače ne bi...ker, če bi bil doma ali pa pri kakšni varuški se tega ne bi naučil...

Je tudi razlika starši in vzgojiteljica, zaradi vzgajanja?

Ja, seveda, da je...marsičesa doma ne bi mogli doseči, a ne..pa na red se navadijo. Ker, recimo dostikrat, ko rečeš staršem, da je bil pač poreden, da je nagajal, pa samo odvrnejo „ja, kaj naj, a ne“.

Se vam zdi vključevanje otroka v vrtec nujno potrebno?

Ja, bi kar rekla. Dobro, ajde, če je do tretjega leta doma, še ni take panike, ampak za naprej se mi pa definitivno zdi ful pomembno.

Zakaj?

Pridejo v družbo. Ja, pa odvisno od tega kaka so starši. Recimo, jaz sem imela enega otroka v skupini, ki je prišel na tiste tri mesece, ki so obvezni pred šolo a ne, neko tako varijanto je imel. Pa ni...barv ni poznal, a ne. Tako, da ja, se mi zdi, da je res ful pomembno.

Verjtno tudi z vidika potem vpisa v šolo, da se že prej pozajo med sabo?

Ja, ker lahko itak starši vpišejo s kom želijo, da je otrok v razredu. Naša prejšnja skupina so bili v vrtcu skupaj, pa so zdej tudi v šoli, vsaj tričetrt.

Pa se vam zdi, da je za otroka bistveno, ker je v vrtcu le do devet ur, da se počuti sprejetega pa varnega?

Velikokrat so tud dlje...Ja, če se, potem rad hodi v vrtec. Če pa samo začuti, tudi za trenutek, da ni, potem pa mu je neprijetno. To se tud vidi.

Kaj pa mislite, da je najpomembnejša vloga vrtca? Zgolj samo varstvo, vzgoja ali, da začnejo otroka že takrat učiti določene stvari, zdaj je tega že zelo veliko, tudi razne jezike?

Učenje se mi še ne zdi tako pomembno. Predvsem, ja, pa po eni strani tud vzgoja, ja. Ker se mi zdi, da kar starejši delajo, to se tudi on uči. Vzgojiteljica mu je ful vzgled, vsaj večini. In, če se boš ti lepo obnašal, potem bo tud on. Ja, to se mi zdi ful...ne pa tisto, da se jih nekaj prav uči, z ne vem kakimi stvarmi pa...ker se tudi tako ob igri, pa s pogovori, veliko nauči. Pa puzzle sestavla pa take stvari, kjer se res ful nauči. Vsaj meni se zdi, da se iz tega ful naučijo.

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, da jim preveč nalagajo, pričakujejo preveč od njih, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Ja, ker to otrok sploh ne zanima. Dejansko jih ne zanima. To jim je ful...velikokrat je bilo...smo imeli par let nazaj angleščino in je prav...joj...že zjutraj je prišel s tem, kaj bi dal, da ne bi bilo tovarišice ali pa...otroci res nočejo, pa jih starši prepričujejo „ah, daj no, pa veš kako bo fino“. Ne, jih ne veseli. To je bolj za starše, da imajo še kako uro več prostega časa. To je to.

Kaj pa v primeru, da otrok sam izrazi željo?

Ja, potem pa ja...ker je vseen to drugač, a ne.

Pa je vrtec kot ena priprava za nadaljnje šolanje, življenje, samostojnost?

Ja, ker starši ga ne znajo tako...vsaj večinoma, kar jaz vidim. Starši ga pripeljejo v vrtec in ta se vsede in samo čaka, da ga sezujejo, slečejo pa, da mu natoči čaj na hodniku. Ko pa starši grejo, pa zna to vse sam narediti. Doma so pa skoraj, da ne dojenčki dokler ne gredo pol v šolo. Starši sploh ne razmišljajo, eni niti ne vejo, da otrok to zmore, eni pa nimajo časa, da bi pustili, da bi sam...in potem slučajno germo ven in se otrok sam obuje pa rečejo „A ti to že znaš sam!“.

Se vam zdi, da je prevelik pritisk na otroka z najrazličnejšimi dejavnostmi, ki jih imajo na voljo?

Pa saj, papir vse prenese a ne...

Potem ni toliko dejavnosti?

Ja, saj so, pa otroci se pač vpišejo, ampak ni tako...ne izvajajo se tako kot je predstavljeno. Otroka se že odpelje na plesne, potem pa...no, vsaj jaz sem videla, da so potem samo noreli tisto uro...in jih je učiteljica lovila...

Kaj pa pričakujete od vrtca?

Samo, da se otrok dobro počuti. Če vidiš, da se dobro počuti, da ima prijatelje, da se zna vklopit v igro..pa še ne toliko...da mu je prijetno. Zdej pa, a se igra sam, ker veliko je takih, da se tudi sami zaigrajo pa jim je čist v redu.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik izbire vrtca?

Lokacija, pa cena. Da je nekje blizu a ne...sej vse ostalo se pa poteim itak kasneje pokaže.

Kaj pa okolica?

Okolica, pa, hja, če bi bilo ob nekem gradbišču, mi ne bi bilo ravno v redu a ne.

Bi vpisali otroka v bolj oddaljen vrtec zaradi bolj naravnega okolja?

Pa, mislim, da. No, vsaj sedaj tako mislim, kasneje pa ne vem...Sicer pa, saj vrtci imajo itak ponavadi igrišče zraven in je po eni strani tudi to čist dovolj, da se tam znori...da gre energija ven.

Kaj pa če, je en zelo dober samo je pa tudi kar dosti dražji?

Ja, odvisno koliko bi se mi zdel drugi slab.

Kaj pa priporočila?

Ja, veš, da bi...vprašala za njihove izkušnje.

Kaj pa internet?

To te razni forumi?

Ja.

To včasih pogledam. Samo kritizirajo...naše mame veliko gledajo pa dajo veliko na to. Ne vem, se mi zdi, da naj se malo več z otrokom ukvarjajo pa berejo knjige, kot pa da to gledajo. Ne, res, preveč so že načitane ene mame in potem že več ne vedo kaj bi a ne.

Kaj pa sama spletna stran, kaj je recimo na vaši?

Vse. Jedilniki, ogled prostorov, pač slike, svetovalni delavci, projekti, enote, svetovalni delavci.

Kaj pa če bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na spletni strani? Da bi imel vsak otrok profil za katerega bi imeli gelso le starši in vzgojitelj, v primeru, da se ne morejo udeležiti sestankov?

Ne, ker mislim, da si mora vsak starš vzeti čas za tiste govorilne ure ali pa naj se odloči, da ne bo imel otrok. To je moje mnenje, če nimač časa za tisti sestanek. Meni se zdi odnos vzgojitelj - starš ful pomemben. Morata se videti, no...pa se mi zdi ful pomembno, da se začutita in da vidita ali vse štima, ali je energija prava...ne, internet se mi ne zdi tuki primeren.

Kaj pa vrtci z različnimi programi: montessori, waldorfski?

To mi je v redu, se mi zdi, da so take stvari ful uporabne. To kar imamo mi, vse te moderne igrače...se mi zdi, da imajo prav, ko rečejo, da jim z vsem tem krademo domišljijo. Ker otroka, ko pošlješ od vseh teh igrač, lego in podobno na igrišče, se bo pa igral tako, da bo trgal travo in bo to ful vav.

Kaj pa samo osebje v vrtcu? Bi preverili pred vpisom?

Pa ja. Če mi je en antipatičen, bi mu verjetno težje zaupala...

Kakšen je dober vzgojitelj?

Prijazen, kaj jaz vem. Prijazen, pa mogoče ne toliko do staršev kot do otroka. Pa, da je strog, do obeh...to pa definitivno, ker starši so, jim ponudiš prst, pa vzamejo roko. In če pokažeš, da si preveč prijazen, te bodo potem čisto za svojega vzeli in ti potem govorili pa to in to in ti pamet solili. Prijazen, to je za male otroke najpomembneje.

Kaj pa, če je otrokov odziv na vzgojitelja negativen? Bi razmišljali o prepisu?

Sama po sebi bi gledala, če mi nekdo ne more postati simpatičen...verjetno bi gledala...ja, bi razmišljala o prepisu.

Kaj pa prostori v vrtcu, razstavljenе risbice recimo?

To se mi niti ne zdi pomembno, ker dobijo ob koncu šolskega leta mapico kjer so vsi izdelki, in si lahko vse pogledajo. Lahko jim daš tudi med letom, drugače pa lahko starši pridejo na govorilne in si vse pogledajo. Tak, pa da jim daš, se mi pa ne zdi. Dobro, kakšne njihove stvari, da se..spomladi rožice, pa ko so prazniki...drugače se mi pa ne zdi, da bi otroci...ker eni ful zmorejo eni pa ne..in pol se velikokrat zgodi, da se tisti, ki ne zmorejo počutijo nekoliko tako a ne...ali pa mamica vpraša, kje je njegova slika. Pa sej je, ampak tokrat mogoče ni tu, a ne. Sej ne rabi, da so ravno slike gor, pač kaj iztrijejo ali pa kaj podobnega...nikjer ne rabi imena bit gor.

Saj sem mislila, samo, da so razstavljeni izdelki, da se vidi, da se dela?

Aja...ja, to pa. Ampak, ne ravno zato, da se vidi, da se dela. Zato, ker, da je tako, da sedaj bomo pa nekaj delali in se bomo ful potrudili...in potem jih recimo primeš za roke in delaš zraven in se tako dela...prej pa se recimo en mesec ni delalo. Tako ne.

Se vam zdi pomembnejša osnovna storitev, varstvo in vzgoja, kot pa te razne dodatne storitve, razni tečajji, športne dejavnosti, bolj zdrava prehrana?

To kar je v sklopu vrtca se mi itak zdi, da je...se mi zdi, da vseh ostalih stvari je pa čisto preveč. Itak hodijo povsod, na letališče, gledališče, pa za tri dni, pa za pet dni,... Grejo v hribe pa na morje. Pri meni tisti, ki so letos stari štiri leta, bojo šli za tri dni nekam. Pa kros, pa take. Dovolj se mi zdi, da je vsega.

Kaj pa razne za starše, izobraževanja?

Ja, to se mi zdi zelo pomembno. Se tudi starši veliko udeležujejo. Ja, včasih, ko vidiš kakega, kakšno vprašanje postavi in jih potem znajo svetovalci, sploh ta, če jo poznaš, Zalokarjeva, ta jih čisto prizemlji in so potem kar „Kaj?“ Se mi zdi ful pomembno. Saj ti jim lahko poveš v vrtcu, kaj vse zmorejo, ampak ko slišijo kakega takega, npr. Zalokarjevo, potem pa sploh upoštevajo.

Kaj pa mislite glede prehrane v vrtcu? Ste zadovoljni?

Ne. To bi pa moralo biti ful bolj strogo.

Ni potem dovolj zdravo?

Kje pa. Sploh ni zdravo. Doma ne bi nikoli tako skuhala...niti toliko moke, niti toliko soli, niti toliko maščobe, kot jo skuhajo v vrtcu. Bi moralo biti veliko bolj raznolika prehrana. Jedilniki, mislim, da jih je ene sedem različnih in to je to. Pa se skoz ponavljajo. Ampak baje, da potem, ko gredo v šolo je pa še toliko slabša, da se jim potem toži po hrani iz vrtca. Vse na tej moki...čeprav mislim, da moka naj se ne bi smela dlje kuhat kot dve minuti, a ne. Tu se pa postavijo lonci in potem stoji vse, dokler ni ura enajst, dvanajst in potem pošljejo vse po skupinah.

Bi vas prepričalo, če bi videla, da imajo pa res zdravo hrano?

Ja verjetno...če sama zase tako gledam, verjetno bi potem za otroka tudi, a ne...

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu, kje pa bi spregledali stvar?

Ja, če bi se ena od tam zaposlenih grdo obnašala do mojega otroka. Da bi bila groba ali pa, da vidiš, da se znaša nad otroki....če se ne bi dobro počutil. To bi verjetno bilo to.

Največja korist?

Ja, da se privadi na družbo.

Poglobljeni intervju 5

Intervjuvana oseba: mati enega otroka starega štiri leta, zaposlena kot zdravnica

Datum in čas: 25.3.2011, 17.00-17.45

Se vam je že kdaj pripetilo, da ste imeli v večernem/popoldanskem času kakšen dogodek (prireditve, zabava, sestanek) in ste morali iskati varstvo za vašega otroka?

Ja, seveda se to dogaja...predvsem bolj zaradi službe, kot pa, da bi iskala razne prireditve. Pač dežurstva...

Se to pogosto dogaja?

Moram reč, da kar velikrat ja. Dežurstva, pa mož je sedaj sploh še zelo zaposlen s svojim podjetjem, tako, da se večkrat zgodi, da sva hkrati odsotna.

Na koga se v tem primeru obrnete?

Na žalost midva nimava možnosti, da bi na otroka pazili starši, ker ne živijo v bližini. Tako, da se bolj obračam na varuške...imamo kar redno eno in isto, ker smo se že kar navadili na njo in ni tukaj pol nobenih problemov...če pa slučajno ne more, nama pa kakšno drugo priporoči.

Kaj pa kakšne druge alternative?

Ja, bolj ali manj se vedno na varuško obračava, kaj drugega pa...kaj pa vem..nisem razmišljala niti, ker ni bilo potrebe.

Kaj pa če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudi svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri?

Mogoče...ne vem no. Včasih bi mogoče prišlo v poštev...ampak moram reč, da mi je ljubša varuška, bolj je priročno. Pač, pride na dom, pa ni nobenega problema, ker otrok zaspi doma.Tako, da, če res ne bi bil drugega, bi probala kaj takega.

Se pravi, za občasne popoldanske termine se vam zdi to zanimiva rešitev?

Imamo varuško, tako, da bolj ne.

Kakšne pa so vaše izkušnje z vrtcem? Jih imate?

Ja, imam. Punčka je šla v vrtec z enim letom in pol, sedaj je štiri.

Za kakšen vrtec pa to gre?

Javni.

Glede na to, da je izbira vrtce pomembna odločitev, saj zajema vašega otroka, ste iskanju namenili kaj več časa?

Pa moram reči, da sva predvsem gledala na to, da je v bližini. Ker imava oba res zaposlena delavnika in sva tako gledala, da nama je čim bolj priročno, da ne izgubljava preveč časa z vožnjo.

Koliko vrtcev sta si ogledala?

Dejansko ogledla sva si samo tega, v katerega sva jo vpisala. Drugače sva pa prej na interentu poiskala tiste, ki bi prišli v poštev. Gledala sva tako, da je ali v bližini hiše oziroma nekje na poti do službe. Na koncu sva izbrala najbližjega.

Se pravi sta se odločala le na podlagi lokacije?

Ja, to je bilo glavno.

Odločitev je bila skupna?

Ja, sva skupaj pregledala.

Kje vse ste isklali informacije?

Najprej na internetu, kot sem omenila. Zgolj, da vidiva kateri so primerni, glede lokacije...potem pa ko sva ga izbrala...sem malo povprašala kolegice, ki imajo otroke tam, kakšen je. Odzivi so bili pozitivni, pa tudi vzgojiteljica se mi je zdela v redu...tako, da...ja to je bilo to.

Kaj pa vpliv cene?

Cena ni imela nobenega vpliva.

Kakšen je bil vpliv samega vzgojitelja in osebja v vrtcu, prvi stik z njimi?

Ja, seveda je pomemben...če mi ne bi bil všeč, potem bi verjetno bolj premislila glede odločitve. Ker, le, je otrok tam skoraj cel dan...in, če mu ne zaupam, potem to ne bi bilo ravno v redu, a ne.

Kaj pa odziv otrok na vzgojitelja?

Seveda sem gledala na to. V našem primeru je bil dober, se vidi, da ima rada tako vzgojiteljico kot pomočnico. Tudi zelo rada hodi v vrtec.

Ali ste izkoristili mogoče možnost prisostvovanja pri urah?

Ne.

Kako bi ocenili vaše izkušnje z vrtcem?

Nobeni problemov ni bilo...tako, da recimo, da kar v redu.

Vidite v vrtcu pomembno ustanovo za otroka?

Ja, seveda. V vrtcu se navadi na družbo, se socializira. Nauči se ogromno stvari, pač reda, pa na to, da ni sam, da mora stvari deliti.

Kakšen vpliv ima vrtec na otroka?

Mislím, da pozitíven. Otrok si tam pridobi socialne veščine, ki jih naprimer doma bolj težko.

Je torej nujen za otroka?

Nujen mogoče ravno ne. Ampak dejstvo pa je, da je bolj samostojen, če hodi v vrtec, pa bolj družaben.

Kako vidite vrtec, kot kraj za pridobivanje socialnih veščin, sklepanje prijateljstev?

Definitívno. Ker doma le ni tega..nima vrstnikov, vsaj v našem primeru jih ni v bližini. Tako, da je vrtec definitivno kraj, ki mu omogoča, da naveže stike z drugimi otroki, pa da se nauči obnašanja, pa kompromisov, da pač ne more vedno vsega doseč.

Glede na to, da tam preživi toliko časa, menite, da je bistveno, da se tam počuti sprejet in varen?

Seveda, a ne. Ker, če tega ni, potem se ne počuti dobro in verjetno noče it v vrtec. Zdaj, ali je vzrok vzgojitelj, to ne moreš vedeti...lahko, da je zaradi otrok tudi.

Kje pa vidite glavno vlogo vrtca?

Ja, da pazijo na otroka. Pa, da poskrbijo za varnost.

Kaj pa vzgajanje?

Vzgoja je seveda tudi prisotna. Pa saj to poteka tekom celega dneva, ob vseh stvareh, ki jih počnejo. Drugače pa ja, glede na to, da toliko časa preživijo v vrtcu.

Menite, da bi moral vrtec skrbeti tudi za učenje otrok, in ne zgolj za varstvo in vzgojo?

Pa ja, seveda. Mislím, ne zdaj, da jih učijo ne vem kakšni stvari...

Vidite vrtec potem kot pripravo na nadaljnje šolanje in življenje?

Priprava, ja...sigurno jim olajša potem ta prehod v šolo. Zdaj, če je otrok prej doma, potem je verjetno težje. V vrtcu se pa le že prej navadi na okolje, kjer ni sam...je tudi bolj samostojen.

Menite, da ga že v vrtcu naučijo samostojnost?

Aha. Ker tam mora stvari početi sam. Doma je drugače, mu večinoma stvari naredijo starši, v vrtcu pa, saj je razumljivo...je le več otrok.

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Po eni strani res mogoče, ampak po drugi strani pa...saj takrat je tudi najbolj dovzeten za vse.

Kakšna so vaša pričakovanja od vrtca?

Ja, da se ima lepo...da lepo skrbijo za otroka in ga tud kaj naučijo.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik pri izbiri?

Zame osebno je to lokacija. Ker mi je čas res toliko pomemben, da...ja lokacija je definitivno najpomembnejša.

Kaj pa sama okolica vrta?

Okolica, da je narava okoli?

Ja.

Aha...ja seveda bi mi bilo ljubše, da bi bila v nekem okolju kjer je veliko dreves ampak v najinem primeru to ne pride v poštev.

Potem otroka ne bi vpisali v bolj oddaljen vrtec, zgolj zaradi bolj naravnega okolja?

Ne, mislim, da ne. Ker, ja, saj sem rekla...čas...

Kaj pa cena? Bi se odločili za dražji vrtec, če bi bil boljši?

Ja, cena sploh ni problem. Tako, da če bi bil kakovostnejši, potem seveda. Zakaj pa ne.

Kaj pa sama priporočila znancev?

V našem primeru so bila dobra, tako, da ja...drugače pa, verjetno, če bi bile same negativne stvari, potem dvomim, da bi se odločila za ta vrtec.

Kaj pa spletne strani? Kaj bi morala vsebovati?

Vsa ta obvestila...no, saj to je. Pa recimo, kakšne opomnike! Na razne dogodke, včasih kar pozabim. Tako, da bi bilo mogoče fino, da bi poskrbeli, da bi sproti opominjali na kaj takega...

Kaj pa v primeru, da bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na tej strani?

To bi bilo super. Da bi imela vedno možnost pogledati, kaj se dogaja z njo. Ker velikokrat nimam časa za pogovor z vzgojiteljico...ali pa gre kdo drug iskat tamalo in ne morem spregovoriti z njo. Tako da, ja..jaz bi to definitivno spremljala.

Kakšen pa je pomen osebja v vrtcu?

Ja, je pomembno, a ne. Saj je otrok ves čas v stiku z njimi, a ne.

Pa je pomembneje, da je strokovno dobro podkovan ali, da je dober na čustveni komponenti?

Drugo. Valjda je pomembno, da je prijazen.

Kakšen pa je za vas dober vzgojitelj?

Dober vzgojitelj...ja, da je prijazen, da ima veliko energije, zna z otroki...jih motivira za stvari, pa spodbuja.

Kaj pa prostori v vrtcu in pohištvu?

Mislím, da to pa mora biti tip top. So le otroci tam in mora biti poskrbljeno za varnost in imeti vse.

Menite, da razstavljeni likovni izdelki povedo veliko o delu vzgojitelja?

Ja...pa tud lepo zgleda, če prideš v vrtec in vidiš, da je vse pisano in imaš dejansko občutek, da si prišel med otroke.

Se vam zdi, da razne dodatne dejavnosti, kot so organizacije športnih dogodkov, delavnice, pomoč staršem, vplivajo na odločitev?

Ne, no vsaj za stvari, ki so za starše ne...ker tako ali tako nimam časa zanje. Za otroke je pa kar v redu, če nudijo še kakšne delavnice, ja.

Vidite morda korist v predavanjih in sestankih za starše?

Zame ne, ker se jih ne morem udeleževati...mogoče za kakšne druge pa.

Kaj pa menite na prehrano v vrtcu?

Glede na to, da je sedaj ta trend zdravega prehranjevanja, se pravi, se to vseskozi poudarja, moram reč, da sem malo razočarana nad prehrano v vrtcu. To je pa res ena od stvari, ki mi ni všeč.

Skrbijo za zdravo prehrano?

Po mojem mnenju, nikakor ne...čisto preveč je vse mastno...tako, da to mi nikakor ni v redu.

Pa bi vas pritegnilo, če bi vrtec jamčil za zdravo prehrano oziroma, da bi jo celo sami pridelovali?

Seveda. Glede na to, da dam veliko na zdravo prehrano in tudi doma skrbim za to, bi mi to veliko pomenilo. In to, da bi imeli možnost sami gojiti zelenjavo na vrtu se mi zdi fantastična ideja. Saj je potrebno že zgodaj začeti s tem ozaveščanjem glede prehrane. Pa v tem primeru bi se lahko sproti tudi ogromno naučili, ob tem...pa verjetno bi uživali ob tem tudi...ponavadi se radi igrajo v zemlji.

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu, kje pa bi spregledali stvar?

Vzgojiteljica, če mi ne bi bila všeč, oziroma, da otroku ne bi bila, da bi videla, da je nekaj narobe...potem bi definitivno premislila o tem.

Največja korist vrtca?

Navadi jih na družbo, samostojnost.

Poglobljeni intervju 6

Intervjuvana oseba: mati enega otroka starega eno leto in pol, zaposlena v trgovini

Datum in čas: 28.3.2011, 10.15-11.00

Se vam je že kdaj pripetilo, da ste imeli v večernem/popoldanskem času kakšen dogodek (prireditve, zabava, sestanek) in ste morali iskati varstvo za vašega otroka?

Ne, ker je še premejhna. Vedno takrat, ko popoldne delem, takrat pa tašča popazi.

Na koga se v tem primeru obrnete?

Tašča...če ne, naša mami.

Kaj pa kakšne druge alternative, recimo varuške?

Ne, ker konec koncev bi se, dalo pri nas tudi podaljšat v vrtcu, pač z doplačilom. Ker gre za zasebno varstvo, dela do štirih...in v primeru, da bi nujno rabila, bi se komot dalo podaljšati. Mislim, ne tako, da bi bila dopoldne v vrtcu, potem bi jo vzela za par ur domov, pa jo pripeljala nazaj...to ne...da bi ostala tam do šestih, pa ja, bi se dalo zmenit. Samo ni nobene potrebe.

Kaj pa če bi imeli na voljo vrtec, ki bi nudi svoje storitve v terminu, ko običajni vrtci že zaprejo vrata, torej po peti uri?

Zame ne, ker nimam nobene potrebe. Če pa nimaš te možnosti, je pa verjetno fajn...ampak mislim, da kar skoraj vsak ima nekoga, ki bi lahko popazil...no, vsaj jaz sem še toliko mlada, da imam mamico, ker recimo te v vrtcu, ko so, je mamica stara petdeset let ali pa petinštirideset let, pa ne vem, če ima koga...ali pa, da jih nimajo v bližini... Pa v tem večernem vrtcu, ne vem no, mislim, da je to zadnja možnost. Prej pri kakem kolegu pustiš...to zburjanje sredi noči, to je tudi

bolj tako tako. Pa tudi otrok veliko lažje zaspi, če je nekoga navajen, kot pa da je čist en nov tam...

Se pravi za občasne popoldanske termine se vam ne zdi to zanimiva rešitev?

Zame ne.

Kakšne pa so vaše izkušnje z vrtcem? Jih imate?

Ja imam.

Za kakšen vrtec pa to gre?

Zasebno varstvo.

Kakšne so razlike v primerjavi z javnimi?

Ubistvu ima soseda zasebno varstvo. Toliko manj je otrok, vzgojiteljice se jim lahko bolj posvečajo kot v javnem vrtcu...

Pa sta s partnerjem veliko premišljevala o izbiri vrta?

Ja, ubistvu sva se odločila za zasebnega, ker ni bilo druge opcije. Je z vrtci, temi javnimi, zdej kar problem, ker ne dobiš mesta. Letos sem pa potem še premišljevala ali bi sploh dala vlogo, a ne, ker je zasebni vrtec toliko lažji a ne...edin denarno je problem. Je kar dražji, ja. Drugače ja pa ta vrtec čist zraven, pri sosedi. Pa tudi, ko jaz delam popoldne, jo gre tašča iskat. Ni treba nič vozit, brez problema. Saj zaradi tega sem tud razmišljala ali bi sploh dala jo v javen vrtec ali ne...ker potem s to vožnjo toliko izgubiš. Pa sploh ko je zima, pa je treba zjutri avto zalaufat, pa je otrok buden...ja pozimi je res problem, ko imaš avto zaledenel pa imaš otroka budnega...ker tukej ni bilo treba ogrevat avta, a ne...ker naša bi ziher jokala, a ne.

Z vzgojiteljico se že od prej poznata ali ste jo spoznali na vpisu?

Ja, že od prej...jo že tako dobro poznam in ji zaupam.

Kakšen je bil vpliv samega vzgojitelja in osebja v vrtcu, prvi stik z njimi?

Ja, glede na to, da je moja soseda, jo že poznam in ji povsem zaupam.

Kako bi ocenili vaše izkušnje z vrtcem?

Dobre. Zelo dobre. Vse je dobro. Milim, da je na splošno boljše kot v javnem...tam ne poznam tako vzgojiteljice kot tu, več otrok je. Pa tud tukaj je...lažji grejo ven. Same dobre stvari...razen denarja.

Vidite v vrtcu pomembno ustanovo za otroka?

Ja. Ker rabi družbo, a ne. Če je doma, razen če ima sosede, da so otroci pa, da so doma, da se igrajo. Naša zelo pogreša družbo. Nima nobenega soseda, nobenega v ulici. Tudi tukaj nima možnosti, da bi bila pri komu...ker so vsi zaposleni. Zdej, če bi bila ta možnost, bi verjetno bila tud pri tašči. Samo je pomembno, da je v vrtcu, to sigurno.

Kakšen vpliv ima vrtec na otroka?

Kaj pa vem. Bolj so družabni, bolj znajo delit...vejo, da niso edini. Pa red, sigurno...pa ve, da ne more vsega dobit, a ne.

Glede na to, da tam preživi toliko časa, menite, da je bistveno, da se tam počuti sprejet in varen?

Ja, sigurno, sej drugače se ne bi dobro počutil...če ne bi imel tega občutka, da je sprejet...verjetno se ne bi dobro počutil.

Kje pa vidite glavno vlogo vrta?

Ja, varstvo.

Kaj pa vzgajanje?

Tudi, ja.

Menite, da bi moral vrtec skrbeti tudi za učenje otrok, in ne zgolj za varstvo in vzgojo?

Zdej, učenje zaenkrat še ne tolk, ker je še toliko majhna, eno leto in pol. No, tud učenje počas, a ne. Na začetku pa je seveda varstvo.

Vidite vrtec potem kot pripravo na nadaljnje šolanje in življenje?

Aha, sigurno, ja.

Se vam zdi, da gre za prevelik pritisk na otroka, z različnimi dejavnostmi, učenjem, ko pa naj bi bil vrtec prvotno namenjen bolj igri?

Se mi zdi, da za mlajše, to skupino do treh let, sploh ne pride v poštev. Ker niti niso, ko grejo v vrtec, zdej tukaj so bli vsi eno leto stari, še niso toliko razviti, da bi prišlo to v poštev. Recimo, tud svinčnika še eni ne znajo držati, hodit ne znajo...to so ubistvu te stvari, ki bi jih moral naučit, čist prvotne.

Pa predšolske?

No, jst sem recimo slišala za en vrtec, da obstaja, da imajo tudi angleščino tam. Da je isto angleška vzgojiteljica, zdej, ne vem a je samo angleška a tud slovenska...in da govori pač angleško. To ni potem konec koncev nobeno učenje, ker je ubistvu samo sporazumevanje.

Otrokom je to všeč?

Pa ne vem, če jim je všeč. Saj, mislim, da otroci takrat še niso tako, da jim je všeč ali ne. To je samo sporazumevanje in se potem preko tega naučijo jezika. To ni tako kot pol v osnovni šoli, ko ti dajo naloge, pa a ne...je čist nekaj samoumevnega. Tako, kot če so v dvojezičnih družinah, jim je čist samoumevno, da znajo oba jezika.

Se pravi, na tak način je v redu, v sklopu vrtca, da pa se prav učijo pa ne?

Tako ja. Ker je povsem neki drugega.

Se vam zdi vrtec priprava na nadaljnje šolanje, življenje?

Ja, sigurno.

Kakšna so vaša pričakovanja od vrtca?

Da bi blo varno, a ne, vse skupaj...da se bo dobro imela...da jih bodo s časoma tud kaj navadli, da spoznavajo nove reči...da so v peskovniku, da rišejo že, take reči. Da spoznavajo naravo.

Ker doma vsega tega ne bi prejeli?

Ja, bila bi možnost, a ne...ampak je v vrtcu vseeno še vedno več časa kot doma. Če je do štirih tam, ob osmih gre spat, a ne...preživi tam veliko več časa kot doma...kar je malo žalostno...ampak ni druge možnosti, službe so vedno daljše. Drugače bi jo lahko vse doma navadila, bi vse spoznala, če bi imela čas...ampak ker ga ni, je pač tako.

Kaj bi izpostavili kot najpomembnejši dejavnik pri izbiri (lokacija, cena, vzgojiteljica, okolica...)?

Lokacija je sigurno. Zaenkrat je lokacija dost pomembna, no, najbolj pomembna. Ja, ubistvu vse te stvari so pomembne. Sigurno je fajn, da je narava, a ne, da se zunaj igrajo, da gredo na sprehod, sigurno je to pomembno. Zame, je definitivno lokacija. Tud narava je okoli, vzgojiteljico poznam.

V primeru, da se odločate med dvema vrtcema, eden je v bližini drugi pa je bolj oddaljen ampak je v bolj naravnem okolju. Za katerega bi se odločili?

Ja, bi šla v bolj naravno. Ampak seveda bi pa upoštevala tudi oddaljenost, ker vseeno porabiš toliko časa z vožnjo. Saj v centru je po eni strani še slabše, da imaš vrtec, če si doma izven centra, a ne. Ker, ko izbiraš vrtec, imaš možnost treh variant, in pod tretjo lahko izbereš kateregakoli. Ponavadi mislim, da starši napišejo tistega, ki je najbližji ali doma ali službe, a ne. Ja, sigurno tudi, da bi videla, da je toliko boljša narava, ne vem...ker čas je sedaj dost pomemben.

Kaj pa cena? Bi se odločili za dražji vrtec, če bi bil boljši?

Ja, če imaš denar, izbereš boljšega, sigurno. Če pa je, pa itak nimaš izbire...pač tistega, ki si ga lohk privoščiš.

Kaj pa sama priporočila znancev?

Ja, ja bi vprašala, samo še vseeno je pomembna lokacija. Ker tudi, a ne, ubistvu, če bi bila na Vrhovcih, pa bi potem tja hodila tudi v osnovno šolo. Se mi zdi, da je to zelo pomembno. Ker še vseeno imaš že tam prijatelje in potem greš samo skupaj na naslednjo stopnjo, a ne.

Kaj pa vzgojiteljica?

Ja, seveda. Pa sej, kakšnih slabih vzgojiteljica itak ne sme bit, a ne...edino, če ti en reče. Ali pa recimo v tem angleškem...mogoče oddaljenost je problem, drugače bi pa ful šla v tisti vrtec. Pa denar je tudi problem, a ne.

Kaj pa spletne strani? Kaj bi morala vsebovati?

Sem gledala spletne strani, kaj ponujajo, ampak še vedno lokacija odloča. Tudi, če bi bil en vrtec toliko boljši, pa bi bil zelo oddaljen, je ne bi vpisala tja.

Kaj pa v primeru, da bi imeli možnost spremljanja dela in napredka otroka na tej strani?

Ja, to bi bilo fajn. Bi gledala. Bi bilo fajn, če bi bilo kaj takega. Zdej, v našem zasebnem vrtcu vse lahko vprašam...ne vem sicer kako je v javnih...koliko se lahko kej pogovarjajo.

Ko ga pripeljejo, pridejo iskat pa na govorilnih urah.

Ja, samo enkrat na mesec na teh urah, to je čisto premalo. To je treba vsakodnevno.

Ste že kdaj razmišljali o raznih vrtech z različnimi metodami, montessori, waldorfski?

Ne, nisem še toliko daleč. Edin, ta angleški, mi je fajn. Ne, da se učijo ampak, da avtomatsko angleško govorijo. Ker to ni za njih učenje, to oni ne sprejemajo tako kot pol v osnovni pa srednji šoli...

Pa je pomembneje, da je strokovno dobro podkovan ali, da je dober na čustveni komponenti?

To, ta drugo, je boljše, sigurno. Da zna z otroki, da pokaže, da jih ima rada...seveda.

Kakšen pa je za vas dober vzgojitelj? Kakšen mora biti?

More se otrok ob njem dobro počutit. Tudi en red mora imet. Kaj pa vem...da zna z otroki.

Se vam zdi, da na podlagi njega presodiš storitev, da jo poseblja?

Ja, kaj pa vem. Sej tukaj pri nas jaz vse vem kaj delajo, tudi vidim kaj počnejo...recimo, če delam popoldne. Drugače pa ne vem, sigurno en prijazen človek ti da dober občutek. Občutek, da mu lahko zaupaš.

Se vam zdi, da bi intenzivnejše spoznavanje z vzgojiteljem pripomoglo k lažji odločitvi?

Sigurno. Bi bilo fajn, da čim bolj poznaš vzgojitelja, seveda.

Kaj pa če otrok negativno reagira na vzgojitelja?

Kako pa veš, da negativno? Začne jokati?

Ja, recimo, da noče hodit.

Samo kako pa veš, da je zaradi vzgojitelja. Lahko, da je tudi zaradi otrok, a ne...sej ne moreš vedet.

Pa bi se odločili za drug vrtec zaradi tega?

Ne vem...mogoče drug oddelek, sej verjetno je več oddelkov, a ne. Konec koncev pa drug vrtec, seveda, če obstaja drugi vrtec...ker je že tako problem dobiti vrtec. Jaz sem bil v enem na 68. mestu, v drugem pa na 100. mestu in je problem, da sploh noter prideš in si valjda zadovoljen, da sploh imaš vrtec.

Vidite morda korist v predavanjih in sestankih za starše, razni seminarji?

O čem bi pa bili ti seminarji?

Za starše, razna izobraževanja o vzgoji...

Ne. Prej na forumih pogledam, predvsem, to res gledam, ja. Ali pa med prijatelji se pogovarjaš. Za ta izobraževanja pa...jaz na splošno ful nimam časa, a ne...tako, da kadarkoli imam čas, pa da je mala doma, ziher ne bi šla na izobraževanje, sem raje z njo. Ker jo malo vidim. Ker takrat, ko imam popoldne službo imam dopoldne čas, zdej če bi bilo dopoldne izobraževanje bi šlo, samo takrat jih pa ni, a ne...ker je pa v popoldanskem času, sem pa takrat sigurno raje s hčerko ali pa pač družino. Pa tudi s to vzgojo, jaz se ne oziram toliko na druge, a ne. Se mi zdi, da vem kako jo želim vzgajat, ne rabim da mi to en govori...sej vem kaj je prav, a ne.

Če pa kaj ne štima?

Bi se pa posvetovala s prijatelji.

Se vam zdi pomembnejše samo varstvo in vzgoja ali razne dodatne storitve, kot so razna izobraževanja za starše pa različne dejavnosti za otroke?

Ja, v teh letih predvsem varstvo in vzgoja. Kasneje pa tudi ostalo, da spoznavajo različne stvari. Ampak, še vedno je pomembnejše varstvo pa vzgoja...to osnovno.

Kaj pa menite na prehrano v vrtcu?

V mojem vrtcu je fajn. Ona doma kuha, ni ta fora, da iz vrtca vozijo. Tako, da imajo zelenjavo direkt z vrta. Tako, da če si lahko privoščiš, je zaseben vrtec ziher boljša izbira. Pa sploh, ker so toliko majhni, do treh let, so bolj dovzetni za razne bolezni. In je tukaj toliko manj otrok, manj varijant, da se naleze. Tud ne vem kako je v javnih vrtcih s tem, da se vsakodnevno zмениš, da česa ne bi jedla, a ne. Ravno danes sem se pogovarjala pri nas z vzgojiteljico, da bi probali, da določenega sadja ne bi jedla in bi namesto tega dobila kaj drugega...ampak to bi se sproti videlo. Zdej ne vem, a to se tud tam da...tukaj ni glede tega nobenega problema.

Glede na vse omenjene dejavnike - kje ne bi popuščali, če bi videli, da nekaj ni v redu, kje pa bi spregledali stvar?

Ja, pri vzgojiteljici ne bi popuščala...če vzgojiteljica ne bi bila v redu, pri tem ne bi popuščala. To je sigurno najpomembnejše. Pa sej verjetno to vsi povejo, a ne.